

# İ D A R E

## Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl: 13

Mayıs 1940

Sayı: 146

### RESMÎ KISIM

|                                 |      |
|---------------------------------|------|
| Nutuklar .....                  | 1693 |
| Tayinler .....                  | 1696 |
| Nizamnameler.....               | 1699 |
| Kanunlar .....                  | 1709 |
| Kararnameler .....              | 1737 |
| Tevhidi İctihad kararları ..... | 1743 |
| Mülki teşkilat .....            | 1753 |
| Vekâletimiz tamimleri .....     | 1754 |
| Çalışma raporları .....         | 1773 |
| Tekaüt ve Yetim aylıkları ..... | 1771 |

Cumhuriyet Matbaası — İstanbul

1940



# R e s m î k ı s ı m

## Nutuklar

**Türk Hava Kurumunun 7 inci  
kurultayında Sayın Başvekil Dr. E. Saydam'm söylediği nutuk.**

Sayın Reisimiz;  
Sayın Kurultay âzası;

Türk Hava Kurumu'nun yedinci Kurultayı'm açıyorum. Kurultay'ın bu toplantısının, havacılığın bütün dünyada hemen her meselenin başında alındığı bir zamana tesadüf etmesi, her vakıftan daha fazla vatandaşları alâkadar edeceğine şüphe yoktur.

On beşinci çalışma yılını bitiren Türk Hava Kurumu, havacı gençlik yetiştirmek ve Türk Hava ordusuna yedek kuvvet hazırlamak vazifesinde son bir sene de nb,eri daha verimli bir şekilde çalışmaktadır. Bu çalışmayı Kurultay'ın yakından görerek takdir buyuracağına ve yurt ihtiyacına daha elverişli bir şekilde tanzim edeceğine şüphe 'etmiyorum. (Alkışlar)

Karşısında bulunduğumuz dünya vaziyeti, havacılık hususuna ne kadar ehemmiyet vermek lâzım geldiğini bir kere daha isbat etti. Binaenaleyh, Türk Hava Kurumunun çalışmalarının da o nisbette ağır ve üzerine aldığı hizmetlerin de o derece mesuliyetti olduğunu gözönünde tutarak; kurultayın eski mesaiyi tetkik ederken, gelecek seneler işlerini de dikkatle tesbit etmesi lâzım geliyor. Bunu bilhassa tebarüz ettirmek isterim.

Hükümet, tayyare piyongosunu, millî piyango haline çevirmiş Ve hasılatının gene tayyare işlerine tahsisini esas

Tutmuştur. Yerli mahsullerden alınmakta olan tayyare ianesini kaldırmıştır. Bundan mütevellit gelir noksanının, Türk vatandaşının Hava Kurumuna âza yazılması suretile telâfi edileceği hakkındaki ümidimiz gittikçe artmaktadır. Bugün âza adedinin yarım milyonu geçtiğini iftiharla söy- iyebilirim. Kurumun çalışmalarından alınan neticeler görüldükçe, kamplarda yetişen kabiliyetli gençler memleketin her tarafına yayıldıkça milletin yardımının da yükseleceği muhakkaktır. (Alkışlar)

Sayın arkadaşlar,

1935 kurultayında âziz Millî Şefimizin bütün vatandaşları ikaz eden işaretlerinden bugüne kadar geçen zamanda, dünya hâdiselerinin aldığı manzara, millî havacılık meselelerine verilen ehemmiyetin ne kadar yerinde olduğunu isbat etmiştir. Hava hâkimiyetinin, yurt müdafaasında oynadığı rolün ne olduğunu bugün bilmiyen kalmamıştır; kanaatındayım. Bir müdafaanın korunması, yahut bir taarruzun başarılmaması, her şeyden evvel, hava hâkimiyetini icap ettiriyor. Memleketin düşman tayyarelerine karşı müdafaasında gene tayyarenin yer, müdafaasından viyadç tesirli olduğunu, son dünya va'kayii isbat etmiş bulunuyor. Tayyareciliğimize verdiğimiz emek ve vermeye çalıştığımız vüs'at, bu noktadan çok yerindedir. Türk Tayryare Kurumunun elyevm sarfettiği emeğin büyük ve verimli olduğunu ve bunu iftiharla gördüğümüzü huzurunuzda söylemekle sevinç duyuyum-

Kurumun yetiştirdiği yüzlerce genç ve gürbüz tayyareci ve bunların yetişmesi için meydana getirdiği fennî tesisler ve hava ordumuza yaptığı yardımlar, bu iftihar ve sevincimizin birer nümuneleridir.

Bütün bunlar, Türk havacılığına her gün biraz daha fazla yardım etmek, biraz daha fazla kuvvet vermek için bizi teşvik ediyor. Ve Türk milletini de bu cepheden daha alâkalı görmek istiyoruz. (Alkışlar).

Aziz arkadaşlarım,

Dünya milletleri arasında biz de, göklerimiz kanatsız bırakmamak için gücümüzün yettiği bütün tedbirleri almak,

.....1695.....

bütün çarelere baş vurmak mecburiyetindeyiz- Bu zarureti her vatan ferdine duyurmak vazifemizdir ve bunu kurultayın başlıca meşgul olacağı bir mesele olarak görüyorum. Bu düşünceme sizlerin de iştirak edeceğinize kanaatim vardır. Binaenaleyh kurultayın dört senede bir kere değil, her sene toplanarak vatanın her köşesinden gelen âzalarile kurumun çalışmalarını yakından görmelerini ve tetki ketmelerini, nizamname tadilinde gözönünde bulundurmanızı rica edeceğim. Bu suretle, bir sene zarfındaki çalışmayı ve terakkiyi vatanın her tarafına ulaştırmak mümkün olacaktır, zannederim.

Çalışmalarınızda muvaffakiyet diler, hepinizi sevgi ile selâmlarım. (Sürekli alkışlar).

————— o —————

# Tayinler

## Kararname No: 2/13457

Erzincan Valisi Osman Nuri Yekelinin açık bulunan Denizli Valiliğine ve Maraş Belediye Reisi Dr. Sükûti Tü- kelin Arzincan Valiliğine tayinleri; Dahiliyi Vekilliğinin 6/5/1940 tarih ve 3187 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 13/5/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

---

1 — Sürmene Kaymakamı Seyfettin Kutun İspir Kaymakamlığına, Kangal Kaymakamı Hulusi Özelçinin İliç Kaymakamlığına, İncesu Kaymakamı Faik Ödçikkın Yeşilova Kaymakamlığına, Kemaliye aymakamı Gemal Yaşarın Ergani aymakamlığına, Tercan Kaymakamı MehmOt Cemil Aydemirin Malazgirt Kaymakamlığına, Akseki Kaymakamı Mazhar Onurun Nusaybin Kaymakamlığına, Çarşamba Kaymakamı Kâmil İnkayanm İncesu Kaymakamlığına, Çemişkezek Kaymakamı Fahri Tokmakcıoğlunun Çarşamba Kaymakamlığına, Göynük Kaymakamı Asaf Yalçmkayanm Mesudiye Kâymakamlığına, Kemah Kaymakamı Azmi Özerin Ovacık Kaymakamlığına, Kâhta Kaymakamı Sırrı Yılmazın Keban Kaymakamlığına, Maden Kaymakamı Hamdi Onatın Sivrice Kaymakamlığına, Refahiye Kaymakamı Salih Çanganm Göynük Kaymakamlığına, Buldan Kaymakamı Reşat Atlının Kâhta Kaymakamlığına, Erbaa Kaymakamı Nedim Akerin Milâs Kaymakamlığına, Bartın Kaymakamı Mustafa Kâzım Dinçerin Sürmene Kaymakamlığına, Gündoğmuş Kaymakamı Hikmet Ecenin Dirik Kaymakamlığına, Bulanık Kaymakamı Müştak Dikermanm Aşkale Kaymakamlığına, Gelibolu Kaymakamı Tevfik Noyanm Hendek Kaymakamlı-

ğına, Hendek Kaymakamı Şakır Şükrü Yalçının Erbaa kaymakamlığına, Eşme Kaymakamı Kemal Özalpın Gelibolu Kaymakamlığına, İnhisarlar Hukuk Müşavir Muavini Avni Bilgenin Eşme Kaymakamlığına, Mesudiye Kaymakamı Dündar Egelin Orhaneli Kaymakamlığına, Kadirli Kaymakamı Hakkı Baranın Emirdağ Kaymakamlığına, Çal Kaymakamı Rüştü Ülgenin Tire Kaymakamlığına, Ergani Kaymakamı Şefik Yaşarın Akseki Kaymakamlığına, Seyhan Hukuk İşleri Müdürü Ali Rıza Ulusmanın Maden Kaymakamlığına, Üçüncü U. Müfettişlik Evrak Müdürü Muzaffer Kuşakcının Bartın Kaymakamlığına, Milas Kaymakamı Rasim Ardanın Gal Kaymakamlığına, Emirdağ Kaymakamı İzzettin Aykut'un Kangal Kaymakamlığına, Orhaneli Kaymakamı Kadri Özkazancın Kadirli Kaymakamlığına, Saray Kaymakamı Haydar Ekincinin Refahiye Kaymakamlığına, eski Kaymakamlardan Hakkı Öneyin Saray Kaymakamlığına, eski Kaymakamlardan Hakkı Dışlioğlunun Niksar Kaymakamlığına, Ürgüp Kaymakamı Kemal Taşkırıncın Pınarbaşı Kaymakamlığına, Pınarbaşı Kaymakamı İhsan Ecemişin Ürgüp Kaymakamlığına, Tire Kaymakamı Cemalettin Dincin Lice Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Bursa Maiyyet Memuru Bahattin Kargının Buldan Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Malatya Maiyyet Memuru Kadri Özerin Kemah Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Sivas Maiyyet Memuru Cemal Öktemin Yıldızeli Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Maraş Maiyyet Memuru Muhlis Ba- baogluun Gündoğmuş Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Trabzon Maiyyet Memuru Mustafa Bağrıaçığın Borçka Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Bolu Maiyyet Memuru Ahmed Karayın Tercan Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren İstanbul Maiyyet Memuru Hulki Metinin Karaburun Kaymakamlığına, staj müddetini bitiren Konya Maiyyet Memuru Asım Oğuzun Kemaliye Kaymakamlığına ve Karaburun Kaymakamı Ekrem Güvencin de Seyhan Hukuk İşleri Müdürlüğüne naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

.....1698.....

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili me  
murdur-

26/4/1940

- - - - - 0 - - - - -



# Nizamnameler

## Ordu İkramiye Nizamnamesi

### Kararname No: 2/13391

11 Mart 1931 tarihli Ordu İkramiye Nizamnamesile 22/11/1931 tarihli Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü ve 20/5/1935 tarihli Harita Genel Direktörlüğü ikramiye nizamnameleri yerine kaim olmak üzere 1493 sayılı kanuna tevfi kan Millî Müdafaa Vekilliğince yeniden tanzim ve Devlet Şûrasınca görölerek 19/4/1940 tarih ve 7824 sayılı tezkere ile tevdi olunan ilişik «Ordu İkramiye Nizamnamesi» nin meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 6/5/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

**6/5/1940**

Madde 1 — Aşağıda yazılı ordu (kara, deniz ve hava) himetlerinde mükâfata lâıyk başardıklar gösterenlere ikramiye veya kıt'a hediyesi verilir.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Ordu Atış ve hava bombardımanları

Madde 2 — Aşağıda yazılı ifti har atış ikramiyeleri ordu (kara, deniz ve hava) da. bir talim senesi içinde muhtelif atışlarda en çok muvaffak olanlara verilir.

I - Tüfekle ifti har atış ikramiyesi :

Her sınıfa mahsus piyade atış talimatnamesine göre (A) grubuna mensup olan birliklerde ve harp ve piyade atış okullarında her sene bir ifti har atış müsabakası yapılır.

Buna işti râk edenler arasında en çok muvaffak olanlardan :

a) Subaylar: Her alayda bir subaya,

.....1700.....

- b) Erbaşlar: Her alayda bir erbaşa,
  - c) Harp okulunda: Her sınıftan üçer talebeye.,
  - ç) Piyade atış okulunda: Üç subaya bu ikramiye verilir.
- II- Hafif makinalı tüfek ile iftihar atış ikramiyesi,

Her sınıfa mahsus Piyade Atış Talimnamesine göre  
(A) gurubuna mensub birliklerde ve harp ve piyade atış okullarında her sene hafif makinalı tüfek ile bir iftihar atış müsabakası yapılır.

Buna iştirak edenler arasında en çok muvaffak olanlardan:

a) Subaylar her tümen, müstahkem mevki, müstakil tugay ve hudut komutanlıklarında birer subaya,

- b) Erbaşlar: Her tümen, müstahkem mevki, müstakil tugay ve hudut komutanlıklarında birer erbaşa,
- c) Harp okulunda: Her sınıftan üçer talebeye,
- ç) Piyade atış okulunda: Üç subaya bu ikramiye verilir.

III- Ağır makinalı tüfekler ile iftihar atış ikramiyesi.

Ağır Makinalı Tüfek Atış Talimnamesine göre her sene bir iftihar atış müsabakası yapılır.

Buna iştirak edenler arasında en çok muvaffak olanlardan:

a) Subaylar: Her tümen, müstahkem mevki, müstakil tugay ve hudut komutanlıklarında ve ağır makinalı tüfek alaylarında birer subaya,

b) Erbaşlar: Her tümen müstahkem mevki, müstakil tugay hudut komutanlıklarında ve ağır makinalı tüfek alaylarında birer erbaşa,

c) Piyade Atış Okulunda üç subaya bu ikramiye verilir.

IV - Hava birliklerinde iftihar atış ikramiyesi.

Hava sınıflarında (talimnamesine göre) yapacak hava ve atış ve bombardımanlarına iştirak edenler arasında en çok muvaffak olanlardan:

- a) Kaborta ve türel atışlarında (makinelı tüfek ve makinelı top) her alay ve müstakil taburda birer subay veya erbaşa,

b) Bombardıman atışlarında her alay ve müstakil taburlarda birer subay veya erbaşa bu ikramiye verilir.

V- Deniz birliklerinde iftihar atış ikramiyesi:

Bir talim senesi içinde (talimnamesine göre) donanmanın top ve torpito atışlarını )en yüksek muvaffakiyetle başaran gemilerin atış birinciliklerini kazananlardan:

- a) En iyi top atışı yapan geminin topçu subayına,
- b) En iyi top atışı yapan geminin top nişancılarına,
- c) En iyi top atışı yapan geminin beher topundaki er ve onbaşılardan vazifelerinde en iyi muvaffak olan ikişer kişiye,
- ç) En iyi top atışı yapan geminin mesafe alıstçı ve manzume çilerinden altı kişiye,
- d) En iyi torpito atışı yapan geminin torpito subayına (denizaltı gemilerinde geminin komutanına),
- e) En iyi torpito atışı yapan geminin ser tuyuplarına,
- f) En iyi torpito atışı yapan geminin beher kovandaki er ve onbaşılardan vazifelerinde en çok muvaffak olan ikişer kişiye,
- g) En iyi torpito atışı yapan geminin mesafe aletci ve manzumecilerinden altı kişiye bu ikramiye verilir.

### **Talim ve terbiye**

Madde 3 — Aşağıda yazılı talim ve terbiye ikramiyeleri, ordu (kara, deniz ve hava) da talim ve terbiyede temayüz eden bölüklere verilir.

I - Kara birlikleri talim ve terbiye ikramiyesi.

a) Her tümen, müstahkem mevki, müstakil tugay ve hudut komutanlıklarında birinci safha nihayetine kadar talim ve terbiyede temayüz eden bir (piyade topçu veya süvari) bölüğüne,

(Kolorduya rnsüb olup talim ve terbiyece tümenler emrinde bulunan müstakil birlikler, emrinde bulunduğu tümenlere dahil edilir.)

b) Her kolordu mintakasında bulunan tümen harici kıtaların bölüklerinden bir bölüğe verilir.

II - Hava birliklerinde talim ve terbiye ikramiyesi,

.....1702.....

Genelkurmaya tertip edilen seyahat uçuşlarında (grup veya kol halinde )en çok muvaffak olan birliğin mensup olduğu bölüğe verilir.

III- Deniz Birlikleri talim ve terbiye ikramiyesi.

|                                   |   |                   |
|-----------------------------------|---|-------------------|
| Harp (Yavuz ve filotilla) filosu, | } | Komutanlıklarında |
| İhtiyat filosu,                   |   |                   |
| Denizaltı filosu,                 |   |                   |
| Harp ve silâh vasıtaları,         |   |                   |

Birinci devre talim ve terbiye safhası sonunda yapılan teftişlerde en ziyade temayüz eden birer bölüğe verilir.

**Okuma yazma**

Madde 4 — Ordu (kara, deniz ve hava) birliklerinde her sene yeni gelen erler arasında birinci sene nihayetine doğru bir okuma yazma müsabakası yapılır. Yeni gelen erlerin ilk kıtaya geldikleri vaziyetlerine nisbetle okuma yazma bilenlerin mikdarları imtihan heyetlerince tesbit edilir ve bölüklerde okuma yazma öğrenenlerin adedini en fazla çoğaltan öğretmenlere aşağıda yazılı ikramiyeler verilir :

I) Kara 'birlikleri okuma yazma ikramiyesi:

a-Her tümen müstahkem mevki, müstakil tugay vehudut komutanlıklarında bir bölüğün öğretmen subayına,

b -Kolordulara bağlı, tümen haricî) birliklerden birinin öğretmen subayına verilir-

II) Hava birlikleri okuma yazma ikramiyesi:

a - Tayyare tugaylarında bir bölüğün öğretmen subayına,

b) Müstakil tayyare alaylarında bir bölüğün öğretmen subayına verilir.

III) Deniz birlikleri okuma yazma ikramiyesi.

Harp filosu (Yavuz ve filotilla),

İhtiyat filo,

Denizaltı filosu,

Harp silâh ve vasıtaları,

Bölüklerden birinin öğretmen subayına verilir.

### **Müsademelerde yararlık**

Madde 5 — Hazar ve seferde müsademelerde fevkalâde yararlık gösterenlerden :

- a) Subaylar için :  
İki maaş nisbetinde para ikramiyesi veya bu kıymette bir hediye,
- b) Erbaşlar için:  
30 lira para ikramiyesi,
- c) Erler için :  
20 lira para ikramiyesi verilir.

Madde 6 — Orduya nafi ihtiralarda bulunanlara ve mevcudu islâh edenlere ve tekemmül ettirenlere Genelkurmay Başkanlığınca takdir edilecek kıymette bir ikramiye verilir.

### **Binicilikte ve hayvan terbiyesinde muvaffakiyet**

Madde 7 — Ordu müfettişlikleri dahilinde her sene bir binicilik ve hayvan terbiyesi müsabakası yapılır.

Müsabaka neticesinde birinciliği kazanan subaylara Genelkurmay Başkanlığınca takdir edilecek kıymette bir ikramiye verilir.

Üç sene geçmedikçe aynı hayvanla başka bir müsabakaya iştirak edilemez.

### **Ecnebi dillerin tahsilinde temayüz**

**Madde 8** — Ecnebi dillerden birini veya bir kaçını kendi kendine öğrenen subay ve askerî memurlardan istekliler arasında her sene bir müsabaka imtihanı yapılır. İmtihan merkezleri ve sorular her sene Genelkurmay Başkanlığınca bildirilir ve gönderilir. Müsabakada Genelkurmay Başkanlığının tesbit edeceği derecede muvaffak olanlara her dil için Genelkurmay Başkanlığınca takdir edilecek kıymette ayrı ayrı ikramiye verilir.

### **Meslekî telif ve tercüme**

Madde 9 — Askerî ve fennî eserler telif ve tercüme olmalarına, mevzu itibarile kıymet ve ehemmiyetlerine,

.....1704.....

münderecatının iyi tertib edilmesine ve üslub ve ifadesinle nazaran dört sınıfa ayrılır.

Bunlardan :

Birinci sınıf eserlerin nizamî sayıfası için 2 lira,

İkinci sınıf eserlerin nizamî sayıfası için 1,5 lira,

Üçüncü sınıf eserlerin nizamî sayıfası için 1 lira,

Dördüncü sınıf eserlerin nizamî sayıfası için 75 kuruş,

Eserlerdeki (harita, resim, cedvel, kroki ve saire) lere Genelkurmayca takdir edilecek miktarda ikramiye verilir.

### **Harita kroki ve hava fotoğrafisi**

**Madde 10** — Her hangi bir mıntaka veya mahallin harita veya krokisini yapmakta ve hava fotoğrafisini almakta büyük muvaffakiyet gösterenlere Genelkurmay Başkanlığınca takdir edilecek kıymette bir ikramiye verilir.

### **Rekor**

**Madde 11** — Uçuşlarda teker veya gurup halinde ulusal ve uluslar arası irtifa, mesafe, sür'at ve paraşüt rekorlarında büyük muvaffakiyet gösterenlere Genelkurmay Başkanlığınca takdir edilecek kıymette ikramiye verilir.

### **Müşterek hüküm**

**Madde 12** — Müsabakalar neticesinde müsavi vaziyetler hasıl olduğu takdirde ikramiye veya hediyeler, beraber kalanlar arasında taksim olunur.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Askerî Fabrikalar**

**Madde 13** — Askerî Fabrikalara mensup subay, memur ve müstahdemlerden :

I - Müteamil usul ve imalâtı islâh ve tevsî edenlere,

II - Tehlikeli ve müşkül imalât ve tecaribi icra edenlere,

III - Fabrika ve imalâthanelerde imalât ve sarfiyatta

.....1705.....

tasarruf temin edenlere yaptıkları işin mahiyetine göre aşağıda gösterildiği veçhile ikramiye verilir.

a) Yapılan işin mahiyeti, fen şubesi müdürünün reisliği altında, işin taallük ettiği mütehasşıs behemehal dahil olmak üzere, yine o işle doğrudan doğruya veya dolayısıyla alâkadar mütehasşıs lar arasından askerî fabrikalar umum müdürlüğünce seçilecek dört kimseden ki eem'an beş kişilik bir heyet tarafından tetkik olunarak karara bağlanır.

b) Ehemmiyetli ihtira mahiyetinde görülecek buluşlar müstesna olmak üzere, müteamil usul ve imalâtı "ıslâh ve tevsî edenlere ve yeniden bir eser vücade getirenlerle maaş, ücret ve yevmiyelerinin aylık tutarlarının yüzde yirmi beşinden aşağı olmamak üzere takdir olunacak ikramiye verilir. Şu kadar ki verilecek ikramiye yekûnu maaş ve ücret ve yevmiyelerin aylık tutarının üç mislini geçemez.

c) Tehlikeli ve müşkül imalât ve tecrübeleri icra edenlere, her ameliyat ve tecrübe için almakta oldukları maaş, ücret ve yevmiyelerinin aylık tutarının yüzde yirmi beşinden aşağı olmamak üzere takdir olunacak ikramiye verilir. Şu kadar ki bir sene zarfında bir kişiye verilecek ikramiye yekûnu maaş, ücret ve yevmiyelerinin aylık tutarının beş mislini geçemez.

ç) Fabrika ve imalâthanelerde çalışanlar ile merkez heyeti fennîyesindeki mütehasşıslardan imalât ve sarfiyatta tasarruf temin edenlere, yapılan işin mahiyetini bozmamak ve makine ve sairenin mutat hilâfında yıpranmasına sebep vermeme şartı ile, temin ettikleri tasarruf hesap edildikten sonra, takdir olunacak miktarda ikramiye verilir. Takdir olunacak miktar, tasarrufun nisfını geçemez.

d) Yevmiyeli işçi ve amelenin otuz günlük yevmiyelerinin tutarı bir aylık itibar olunur.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Harita Umum Müdürlüğü

Madde 14 — Harita Umum Müdürlüğüne mensup su

.....1706.....

bay, memur ve ücretlilerden harita kalıblarının tersim ve ihzarında, litografi ve kartografi işleriyle sair haritacılık (jeodezi, topoğrafi, nivelman, plân ve hidrografi) işlerinde yüksek başarı gösterenlere yaptıkları işlerin mahiyet ve miktarına göre aşağıda gösterildiği üzere ikramiye verilir.

a) Yapılan işin mahiyeti ve miktarı fen şubesi müdürünün başkanlığı altında işin 'ilgili olduğu şube ve kısım âmiri dahil olmak üzere bu kabil işlerle doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili olanlar arasından Harita Umum Müdürlüğünün seçeceği beş kişilik bir heyet tarafından tetkik edilerek bir karara bağlanır.

b) Mükâfata lâyık iş görenlere verilecek ikramiye maaş ve ücretlerinin aylık tutarının yüzde yirmi beşinden aşağı ve iki katından yukarı olamaz.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **İkramiye ve hediyelerin tayin ve tevzi tarzı**

Madde 15 — Aşağıdaki maddelerin hükümleri müstesna olmak üzere ikramiye ve hediyelere ait inhalar salâhiyeti! makamlar tarafından mertebeler yolu ile her sene nisan iptidasına, kadar Genelkurmay Başkanlığına gönderilir. Teklif evrakı. Genelkurmay Başkanlığınca tetkik ve mükâfatların mikdarları o senenin bütçesindeki tahsisata göre tesbit edildikten sonra tasvibe bağlanmak üzere Millî Müdafaa Vekâletine gönderilir. Vekâlet ikramiye ve hediyeleri mayıs içinde sahiplerine verilmek üzere ait oldukları komutanlıklar emrine gönderir.

Madde 16 — Askerî fabrikalarda ikramiyeler fabrika ve müessese müdürünün teklifi ve 14 üncü maddenin a fıkrasında yazılı heyetin raporuna istinaden fen şubesi müdürünün yazı ile bildirmesi ve Umum Müdürün tasdiki ve Millî Müdafaa Vekilinin tasvibile Umum Müdürlük bütçesine konulan ikramiye faslından tahakkuk ettirilerek verilir.

Madde 17 — Harita umum müdürlüğünde ikramiyeler şube müdürlerinin teklifi ve 13 üncü maddenin a fıkrasın-



da gösterilen heyetin raporuna dayanarak fen şubesi müdürünün yazı ile bildirmesi ve umum müdürün tasdiki ve Millî Müdafaa Vekilinin tasvibile umum müdürlük bütçesine konulan ikramiye faslından tahakkuk ettirilerek verilir.

Madde 18 — Jandarma, gümrük ve orman koruma kınalarının ikramiye işleri, müstahak olanların mensup olduğu komutanlıkların inhası ve kendi umum komutanlıklarının tetkik ve tasdiki ve ait oldukları vekâletlerin tasvibile umum komutanlıklar bütçelerine konulan ikramiye faslından tahakkuk ettirilerek verilir.

Madde 19 — 11 mart 1931 tarihli ve 10771 sayılı ordu ikramiye nizamnamesi ile 22 teşrinisani 1934 tarihli ve 2-1603 sayılı askerî fabrikalar ikramiye nizamnamesi ve 20 mayıs 1935 tarih ve 2-2579 sayılı Harita Gentel Direktörlüğü ikramiye nizamnamesi ve 17 ağustos 1931 tarihli ve 11639 sayılı ve 3 şubat 1935 tarihli ve 2-1939 sayılı tadil ve ilâveler ve buna muhalif sair hükümler mülğadır.

Madde 20 — 1493 sayılı ordu ikramiyesi kanunun üçüncü maddesine dayanılarak hazırlanmış ve Devlet Şûrasın- ca tetkik edilmiş olan bu nizamname hükümleri, Resmi Gazetede basıldığı günün ertesiinden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 21 — 3ü nizamname hükümlerini Millî Müdafaa, Dahiliye, Maliye, Gümrük ve İnhisarlar ve Ziraat Vekilleri yürütür

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                           | Düstur |      | Resmî<br>Gazete |      |
|--------------|-------------------------------------------------------------------|--------|------|-----------------|------|
|              |                                                                   | Tertib | Cild | Sahife          | Sayı |
| 1493         | Ordu İkrâmiye Kanunu                                              | 3      | 10   | 1587            | 1209 |
| 2260         | Ordu İkrâmiye Kanununun<br>Jandarmaya da tatbikına<br>dair kanun  | 3      | 14   | 1288            | 2424 |
| 2698         | 1493 numaralı kanunun 5<br>inci maddesinin tadiline dair<br>kanun | 3      | 16   | 756             | 2993 |

.....1708.....

|        |                                                                                                                              |   |    |      |      |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----|------|------|
| 993    | Ordu İkrâmiye Kanunu mu-<br>cibince ait faydalı telif ve<br>tercümede bulunanlara veri-<br>rilen paralar hakkında ka-<br>rar | 3 | 18 | 737  | 3618 |
| 10771  | Ordu İkrâmiye Nizamna-<br>mesi                                                                                               | 3 | 12 | 201  | 1767 |
| 11639  | Ordu İkrâmiye Nizamname-<br>sinin «C» fıkrasının tashih<br>ve altıncı maddesinin «A»<br>fıkrasına ilâve hakkında<br>karar    | 3 | 12 | 1142 | 1894 |
| 2/1939 | Ordu İkrâmiye Nizamname-<br>sine bir madde ilâvesine dair<br>nizamname                                                       |   |    |      |      |
| 2/1603 | Askeri Fabrikalar İkrâmiye<br>Nizamnamesi                                                                                    |   |    |      | 2869 |
| 2/2579 | Harita Genel Direktörlüğü<br>İkrâmiye Nizamnamesi                                                                            | 3 | 16 | 841  | 3014 |

-----0-----

# Kanunlar

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne  
dair 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı  
cetvelin değiştirilmesi hakkında kanun

Kanun No:3833

Kabul tarihi: 22/5/1940

Madde 1 — 3656 sayılı kanunun 2 inci maddesine bağlı bir numaralı cetvelin Maarif teşkilâtına ait kısmındaki maarif müdürüUÇi, müdür muavinleri, lise, orta ve öğretmen okulları öğretmenlerde öğretmen muavinleri ve memurlarına ait kadro ilişik bir numaralı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2 — Bu kanuna bağlı (1) sayılı cetveldен 1939 malî yılı sonuna kadar mevkuf tutulacaklar bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilmiş olup bu cetvel 1939 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Maarif Vekilliği (Liseler, öğretmen okulları ve orta okullar) kısmı yerine konulmuştur.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanun hükümlerini yerine getirmeye Maliye ve Maarif Vekilleri memurdur.

23/5/1940

## [1] NUMARALI CETVEL

Maarif müdürleri, müdür muavinleri, lise orta ve  
muallim mektepleri muallimleri ile muallim muavinleri  
ve murları kadrosu

| D. | Memuriyetin nev'i         | Sayısı | Maaş |
|----|---------------------------|--------|------|
| 3  | Muallim, Maarif Müdürleri | 10     | 100  |
| 4  | » » »                     | 82     | 90   |
| 5  | » » »                     | 200    | 30   |

.....1710.....

|    |         |             |       |      |    |
|----|---------|-------------|-------|------|----|
| 6  | »       | »           | »     | 300  | 70 |
| 7  | »       | »           | » [1] | 350  | 60 |
| 8  | »       | »           | » [1] | 420  | 50 |
| 9  | »       | »           | » [1] | 500  | 40 |
| 10 | Muallim |             |       | 800  | 35 |
| 11 | »       | ve Stajiyer |       | 2800 | 30 |
| 12 | »       | »           |       | 800  | 25 |
| 13 | »       | »           |       | 200  | 20 |

[1] İki tane altmışlık, iki tane ellilik ve dört tane kırklık kadro Maarif müdür muavinlerine mahsustur.

-----O-----

**Askerî ve Mülkî Tekaüt Kanununda bazı değişiklikler  
ıcrasına ve vatanî hizmet tertibinden verilen  
maaşlara zam yapılmasına dair kanun**

**Kanun No: 3835**

**Kabul tarihi: 22/5/1940**

**Neşir tarihi: 28/5/1940**

Madde 1 — 1683 sayılı Askerî ve Mülkî Tekaüd Kanununun meriyetinden evvelki hükümlere göre bağlanmış olan tekaüt ve yetim aylıklarının tahsisatı fevkalâde ve yüzde yirmi beşi, maaşı aslilerine ilâve edilmiştir .

Bu ilâve tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamma tâbî değildir.

Madde 2 — Vatanî hizmet mukabili bağlanmış olan aylıkların tutarlarının yüzde 25 i maaşlarına zammolunmuştur. Bu zamma tahsisatı fevkalâde verilmez.

Madde 3 — 1683 numaralı kanundan evvelki hükümlere göre maaş almakta iken mezkûr kanunun neşrinden sonra vefat eden mütekaidlerin halen maaş almakta bulunan yetimlerine de yüzde yirmi beş zam yapılmıştır.

Madde 4 — Hatay hükümetinden devredilen tekaüt ve yetim maaşları ve 551 numaralı kanundan istifade eden mütekaitle 3255 numaralı kanun hükmünden müs-

.....1711.....

tefit bulunan yetimler bu kanun hükmüne tâbi değildir.

Madde 5 — 1683 numaralı Askerî ve Mülkî Tekaüt Kanununun dördüncü maddesinin (B) ve (C) fıkraları ve bunlara ait sütunlar kaldırılmıştır.

Madde 6 — Bu kanun 1 Haziran 1940 tarihinden muteberdir.

Madde 7 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/5/1940

1683 numaralı kanuna ait zeyil ve tadillerle tefsir ve kararlar 4050 sayılı Resmî Gazeteye bağlı fihristin 2 inci sahifesinde münderiç 3286 numaralı kanunun zirine tahşiye edilmiştir. 3286 sayılı kanundan sonrakiler için 3 üncü tertip düsturun 20 inci cildinin 155 sahifesindeki haşiyeye bakın.

-----0-----

**Başvekâlete bağlı Matbuat Umum Müdürlüğü  
teşkiline ve vazifelerine dair kanun**

**Kanun No: 3837**

**Kabul tarihi: 22/5/1940**

**Neşir Tarihi: 28.5.1940**

Neşir tarihi: 28/5/1940 Madde 1 — Bu kanunda yazılı vazifeleri ifa etmek üzere Başvekâlete bağlı (Matbuat Umum Müdürlüğü) adile bir Umum Müdürlük teşkil edilmiştir.

Madde 2 — Matbuat Umum Müdürlüğü bir Umum Müdürün emri altında, Matbuat, Radyodifüzyon ve Turizm Müdürlüklerinden ve bunların bürolarından teşekkül eder.

Madde 3 — Umum Müdür Başvekil tarafından intihap ve Ciimhur Reisinin tasdikile tayin olunur.

Şube müdürleri ile beşinci ve daha yukarı derecedeki memurlar Umum Müdürün inhasile Başvekil tarafından ve diğer memurlarla müteferrik müstahdemler Umum Müdür tarafından tayin edilir.

.....1712.....

Umum Müdür; kadro ve memurluk unvanlarile mukayyet olmaksızın memurlarını lüzum gördüğü vazife ve mahallerde istihdam edebilir.

Umum Müdürün tayini 3656 sayılı kanunun 6 meı maddesi hükmüne tâbidir.

Madde 4 — Umum Müdürlüğün başlıca vazifeleri şunlardır :

a) Memleket içinde ve dışında; millî siyaset ve menfaatlerimizi ihlâl matuf olabilecek propagandaları karşılamak, rejim dahilî ve haricî siyaseti hakkında efkârı umumiyeyi tenvir etmek ve icabına göre münasip göreceği vasıtaları kullanarak neşriyat yapmak ve yaptırmak,

b) Millî ahlâk, haberlerin doğruluğu, yabancı tahrikât ve propagandalar, Devlet icraatının efkârı umumiyeye lâayık oldukları ebat ve ehemmiyette arzı millî kültür ve Matbuat Kanunları bakımlarından iç neşriyatı;

Memleketlerin cihan siyasetindeki temayülleri, dahilî siyasetlerindeki tezahürleri, Türkiye ile olan münasebetleri ve kültür hareketleri bakımlarından haricî neşriyatı takip eylemek;

c) Millî matbuat inkılâp prensiplerine, Devletin umumî siyasetine ve memleket ihtiyaçlarına uygun olmasını temine çalışmak ve bunların meslekî inkişaf ve faaliyetleri için rehberlik etmek

e) Beynelmilel matbuat, radyodifüzyon ve turizm teşekküllerde meslekî temas ve münasebetlerde bulunmak;

f) Matbuat Kanununun tatbikatına nezaret etmek;

g) Radyodifüzyon postaları vasıt asile halkımızın siyasi içtimaî, İktisadî, harsî ve bedîî ihtiyaçlarını tatmin edecek programlar ihzarını ve tatbikini temin etmek;

h) Memleket dahilinde yapılan filimlerin senaryolarını ve hariçten gelen filimleri ve memleket sahnelerinin repertuvarlarını kontrol etmek; resim, gramofon plâkları ve diğer bütün neşir vasıtalarını nezareti altında bulundurmak ve her hususta memlekete zararlı tesirler yapacak mahiyette olmamalarına dikkat etmek ve zararlı ma-

hiyette gördüklerinin yapılmasına mâni olacak tedbirler almak halkımızı tenvire ve memleketimizi yabancı memleketlere tanıtmaya yarayan her nevi faydalı neşriyat ve senaryolar hazırlamak ve bu gibi eserler vücutte getirilmesine yardım ve bunun için lüzumlu vasıtaları tedarik etmek;

i) İç ve dış turizmin millî siyaset ve İktisadî ihtiyaçlarımıza uygun ve memlekete faydalı olacak şekilde inkişafına hadim tedbirler almak ve memleket içinde turizm işlerini tanzim etmek ve bunları murakabe altında bulundurmaktır.

Madde 5 — Yıllık ödenecek mikdarı, 150.000 lirayı geçmemek üzere Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirkete on seneye kadar taahhüt icrasında, Matbuat Umum Müdürlüğü salâhiyetlidir.

Madde 6 — 3222 numaralı Telsiz Kanunu ile radyodifüzyon postalarına ve telsiz telefon alıcı tesisatına ait olmak üzere Münakalât Vekâletine ve P. T. T. Umum Müdürlüğüne verilen hak ve salâhiyet ve vazifeler, mevcut teşkilât ile birlikte Matbuat Umum Müdürlüğüne devredilmiştir. Bu vazife ve salâhiyetlerin hangi makamlar tarafından ifa ve tahsilâtın ne şekil ve ne suretle temin edileceği bir nazmname ile tesbit edilir.

Madde 7 — 3656 sayılı kanuna bağlı maaşlı memurlar cedvelinden bu kanuna bağlı (1) numaralı cedvel muhteviyatı çıkarılmış ve mezkûr kanuna (2) numaralı cedvel eklenmiştir.

Madde 8 — Matbuat Umum Müdürlüğün ücretli memurlar kadrosu, bu kanuna bağlı (3) numaralı cedvelde gösterilmiştir.

Madde 9 — Matbuat Umum Müdürlüğü teşkilâtına ve vazifelerine dair 2444 ve bu kanuna bağlı teşkilât kadro cedvelini değiştiren 3361 numaralı kanunlar, Ticaret Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair 3614 numaralı kanunun turizme aid olan 10 uncu maddesi ve 2594 numaralı kanun kaldırılmıştır.

Muvakkat Birinci Madde — 2594 numaralı kanuna tev-

.....1714.....

fıkan Hariciye Vekâletile Anadolu Ajansı Anonim Şirketi arasmad akte edilen mukavelenamenin Hariciye Vekâletine bahşettiği haklar ve tahmil ettiği vecibeler Matbuat U mum Müdürlüğüne devredilir.

Muvakkat İkinci Madde — Altıncı maddede yazılı nizamnamenin meriyeti tarihine kadar, mezkûr madde mucibince Matbuat Müdürlüğüne devredilen vazife ve salâhiyetlerden fennî muayeneler icrasına ve ruhsatname itasına ve ücret istifasına müteallik muameleler, Münakalât Vekâleti ve P. T. T. Umum Müdürlüğü tarafından ifa edilir ve bu suretle Hazine namına yapılan tahsilât için P. T. T. İdaresine % 10 aidat verilir.

Madde 10 — Bu kanun 31 mayıs 1940 tarihinden muteberdir.

Madde 11 — Bu kanunun ahkâmını tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 23/5/1940

.....O.....

**Askerî Ceza Kanununun 47 inci ve 148 inci  
madd'elerinin değiştirilmesi hakkında  
kanun**

**Kanun No: 3823**

**Kabul tarihi: 13/5/1940**

Madde 1 — 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunun 3719 sayılı kanunla tadil edilen iki maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilerek numaraları hizalarında gösterilen maddeler yerine ikame olunmuştur :

**Cezaların tecili :**

Madde 47 — Türk Ceza Kanununun birinci kitabının müstakil faslında yazılı olan cezaların tecili hakkındaki kaideler aşağıdaki hükümler nazara alınmak şartile askerî şahıslar hakkında da tatbik olunur.

A) Askerî mahkemelerden Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının üçüncü ve dördüncü fasıllarile 84 üncü, maddesi hariç olmak üzere beşinci Ve 130 uncu maddesi



hariç olmak üzere sekizinci fasıllarında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez. Ancak fiili işlediği zaman 18 yaşını doldurmamış çocuklarla hüküm zamanında 70 yaşma girmiş olanların mahkûm oldukları bir seneden az hapis cezaları tecil olunabilir.

B) Türk Ceza Kanunu mucibince bir kabahat fiilinden dolayı mahkûm olan ve cezası tecil edilen kimse bir sene içinde; ve yine mezkûr kanuna tevfikân hapis ceza- sile mahkûm olan ve cezası tecil edilen bir kimse beş sene-içinde; askerî bir suçtan dolayı hapis veya daha ağır bir cezaya mahkûm olur ve bu askerî cürüm Türk Ceza Kanunu mucibince cezayı mucib fiillerden bulunmazsa, ikinci mahkûmiyet evvelki cezanın teciline mâni olmaz.

C) Evvelki mahkûmiyet askerî bir suç için verilmiş bir ceza olur ve bu askerî suç Türk Ceza Kanunu mucibince cezayı mucib bir fiil bulunmazsa ikinci fiilden dolayı Türk Ceza Kanunu mucibince verilecek cezanın teciline birinci fiil mâni olamaz.

**Siyasî maksadlarla toplananlar,  
siyasî fırkalara girenler, siyasi ma-  
kale yazan ve nutuk söyliyienier ve  
Türk Ceza Kanununun 141, 142 inci  
maddelerinde yazılı suçları ordu  
içinde veya ordu mensupları ara-  
sında işleyenler**

Madde 148 — A) Siyasî maksadla toplananlar, siyasî fırkalara girenler, siyasî nûmayiş ve içtimalara ve intihâ- bata iştirâk edenler veya her ne suretle olursa olsun bu maksatla şifahî telkinatta bulunanlar ve siyasî makale yazanlar ve bu yolda nutuk söyliyienier beş seneye kadar hapsolunur.

B) Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 inci maddelerinde yazılı olan cürümleri ordu içinde veya ordu mensupları ve askerî fabrika ve müesseselerdeki müstahdemler veya işçiler arasında işleyenlerin cezaları yarıdan aşağı olmamak üzere arttırılır.

.....1716.....

Bu cürümler seferberlik zamanında işlenirse ceza, iki misli olarak hükümlenir.

Eğer bu cürümlerin işlenmesi neticesi olarak askerî hizmetlere zarar gelmiş olursa ceza on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır haptir. Bu zarar ehemmiyetli olursa, fiil daha ağır bir cürüm teşkil etmediği takdirde, müebbet ağır hapis cezası hükümlenir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15/5/1940

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                                                               | Düster<br>Tertib | Resmî<br>Gazete |        |      |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------|--------|------|
|              |                                                                                                                                                                                       |                  | Cild            | Sahife | Sayı |
| 1632         | Askerî Ceza Kanunu                                                                                                                                                                    | 3                | 11              | 1085   | 1520 |
| 2034         | Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini tadil eden kanun                                                                                                                               | 3                | 13              | 1021   | 2141 |
| 2183         | 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunununa müzeyyel kanun                                                                                                                                     | 3                | 14              | 614    | 2410 |
| 2632         | Askerî Ceza Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iki maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun                                                                                | 3                | 16              | 93     | 2891 |
| 2862         | 27 mayıs 1920 tarih ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddelerine ekler konmasına dair kanun                                            | 3                | 17              | 84     | 3185 |
| 2908         | 2862 sayılı kanunla ilga edilen ve Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini değiştiren 2638 sayılı kanunun 5 inci maddesinden başka diğer maddelerinin mer'iyetinin iadesine dair kanun | 3                | 17              | 359    | 3224 |
| 3514         | Askerî Ceza Kanununun bazı                                                                                                                                                            |                  |                 |        |      |

.....1717.....

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                         | Düster<br>Tertib | Cild | Sahife | Resmi<br>Gazete<br>Sayı |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|--------|-------------------------|
| 3719         | maddelerini değiştiren kanun 3<br>Askerî Ceza Kanununun 47 nci<br>ve 148 inci maddelerini de-<br>ęiřtiren kanun | 3                | 19   | 1584   | 3959                    |
| 116          | Askerî Ceza Kanununun 200<br>üncü maddesinin tefsiri                                                            | 3                | 20   | 1803   | 4258                    |
| 124          | Askerî Ceza Kanununun 48 in-<br>ci maddesinin tefsiri                                                           | 3                | 8    | 1558   | 613                     |
|              |                                                                                                                 | 3                | 9    | 18     | 749                     |

-----O-----

**Askerî Muhakeme Usulü Kanununun 3 üncü  
maddesinin tadili hakkında kanun**

**Kanun No: 3824**

**Kabul tarihi: 13/5/1940**

Madde 1 — 1631 sayılı Askerî Muhakeme Usulü Kanununun 3720 sayılı kanunla değiştirilen 3 üncü maddesi aşağıda gösterildiği şekilde değiştirilmiştir:

**Askerî mahkemelerde muhakeme olunacak diğer řahıřlar :**

Madde 3 — Aşağıda yazılı suçları işleyenler asker şahışlardan olmasalar bile askerî mahkemelere verilirler.

A) Askerî Ceza Kanununun 63, 64, 81, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 124, 125 ve 127 inci maddelerde 148 inci maddesinin (B) fıkrasında yazılı suçlar;

B) Umumî mahkemeler bulunmıyan harp mmtakalarında işlenen bütün suçlar:

C) Askerî Ceza Kanununun 155, 157, 158, 159, 160 ve 161 inci maddelerinde yazılı suçlar (Askerî Ceza Kanununa tâbi oldukları müddetçe);

D) Seferberlikte Askerî Ceza Kanununun 75, 78, 80 inci maddelerinde yazılı suçlar.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

.....1718.....

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15/5/1940

| Kanun No. | Başlığı                                                                                                                                                                        | Düster |       | Resmî Gazete |      |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------|--------------|------|
|           |                                                                                                                                                                                | Tertib | Cilcî | Sahife       | Sayı |
| 1631      | Askerî Muhakeme Usulü Kanunu                                                                                                                                                   | 3      | 11    | 1004         | 1519 |
| 2035      | Askerî Muhakeme Usulü Kanunu-<br>nun bazı maddelerinde tadilât ic-<br>rasına dair kanun                                                                                        | 3      | 13    | 1023         | 2141 |
| 2137      | Askerî Muhakeme Usulü Kanunu-<br>nun 34 üncü maddesinin değiştiril-<br>mesi ve 89 uncu maddesine bir<br>fıkra ilâvesi hakkında kanun                                           | 3      | 14    | 464          | 2389 |
| 2861      | 27 mayıs 1930 tarih ve 1361 sayılı<br>Askerî Mahkeme Usulu Kanunu-<br>nun bazı maddelerinde değişik-<br>lik yapılmasına ve bazı maddelerini<br>fıkralar eklenmesine dair kanun | 3      | 17    | 81           | 3183 |
| 3410      | Askerlerin zat işlerine taallûk e-<br>den davaların tetkik ve muhake-<br>me usulü hakkında kanun                                                                               | 3      | 19    | 1097         | 3943 |
| 3411      | Askerî Muhakeme Usulü Kanunu-<br>nun 41 inci maddesini değiştiren<br>kanun                                                                                                     | 3      | 19    | 1102         | 3928 |
| 3720      | Askerî Muhakeme Usulü Kanunun<br>3 üncü ve 30 uncu maddelerini de-<br>ğiştiren kanun                                                                                           | 3      | 20    | 1805         | 4258 |

-----0-----

**Matbuat Kanununun 30 uncu ve 35 inci  
maddelerini değiştiren**

**Kanunı No : 3812**

**Kabul tarihi : 29/4/1940**

**Neşir tarihi : 6/5/1940**

Madde 1 — 1881 sayılı Matbuat Kanununun 30 uncu

maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Millî hisleri inciten veya bu maksatla millî tarihi yanlış gösteren yazıları neşredenler .elli liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar.

Türk Ceza Kanununun 156 ncı maddesi sarahati haricinde kendilerine mevdu vazifenin ifasından dolayı Büyük Millet Meclisi âzasından, İcra Vekilleri Heyetindenve resmî heyetlerle Devlet memurlarından biri veya bir kaç hakkında isim ve madde gösterilmeyerek müphem ve suizannı davet edecek mahiyette mütecavizane yazı ve resimlerle Büyük Millt Meclisinin ve İcra Vekilleri Heyetinin ve resmî heyetlerle Devlet memurlarının veya bir kısmının şeref ve haysiyeti ihlâl olunursa üç aydan altı aya kadar hapis ve yüz liradan eksik olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur.

Madde 2 — 1881 sayılı Matbuat Kanununun 35 inci maddesi aşağıda yazılı şekilde, değiştirilmiştir :

A - İddianamenin, son tahkikatın açılmasına müteallik kararın, bir cürme ait her hangi tahkikat evrakı ve vesikaların duruşmada okunmazdan evvel neşri memnudur. Ancak mahkemenin veya müddeiumuminin müsaade- sile ve bütün gazetelere birden icrası lâzım gelen tebliğlerine tevfi kan bu vesikaların neşri caizdir.

B - İsbatı caiz olmayan söğme ve hakaret davasına ait zabıtların ve buna müteallik şikâyetnamelerin aynen ve hulâsaten neşri dahi memnudur.

C - Mündericâtı mumî âdab ve ahlâka dokunabilen tıbbî .adlî raporlarının da neşri yasaktır.

D - Muhakemesinin gizli olması kararlaştırılan dava zabıtlarının da mahkemenin müsaadesi olmadıkça neşri memnudur.

E - Ceza tahkikatı başladıktan sonra ilk tahkikat esnasında sorgu hâkiminin muvafakatının inzimamile ve hazırlık tahkikatı esnasında yalnız Cumhuriyet müddeiumumisinin emrile yapılmakta olan tahkikata ve adlî mua-

.....1720.....

melelere müteallik havadislerin ve ciirmü yapanlarla cürme kurban olanların fotoğraflarının neşri menedilebilir.

Buna muhalefet ancak müddeiumminin bu babdaki yazılı emrinin gazete veya mecmua idarehanesine tebliğinden itibaren bir suç olur ve yazan on liradan yüz liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır.

F - Neşri caiz eski bir ilâmın suiniyetle ve yeni bir hükmün kezalik suiniyetle tekrar neşri, söğme ve hakaret iddiasile takibat yapılmasına ve ceza verilmesine mâni değildir.

G - Devlet emniyeti ile alâkadar meseleler hakkında yapılmakta olan tahkikattan ve yine Devlet emniyeti bakımından alman tedbirlerden bahseden yazılar memnudur. Ancak bu tahkikatı yapmağa veya bu tedbirleri almağa salâhiyetli makam tarafından bu hususta müsaade verilebilir.

H - Mahkeme müzakerelerinin neşri memnudur.

İ - Bir ceza davasının başlamasından son hükmün verilmesine kadar hâkim ve mahkemenin kararları ve muameleleri hakkında mütalea serdeedilemez. '

K - Gizli bakılmayan boşanma davalarında, ancak:

- 1- İki tarafın ve şahitlerin isimleri, sanatları ve adresleri ;
- 2- Mevzubahsolan ve karar verilen hukukî meselelerin kısaca izahı;
- 3- Şahitlerin şahadetlerinin aynen olmamak şartile kısaca mevzuu;
- 4- Hüküm fıkrası;

Yazılabilir.

Bu madde hükümlerine muhalif hareket edenlerden yirmi liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası alınır.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

3/5/1940

.....1721.....

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                                                                                                                                                  | Düster |       | Resmî<br>Gazete |      |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------|-----------------|------|
|              |                                                                                                                                                                                                                                                                          | Tertib | Cildî | Sahife          | Sayı |
| 1881         | Matbuat Kanunu<br>[16 temmuz 1325 tarihli Matbuat<br>Kanunu 2 nci tertip 1 inci cild<br>düsturun 395 inci sahifesindedir.<br>Zeyilleri, Matbaalar Kanun ve<br>Hakkı Telif Kanunu bu kanuna<br>uymayan hükümleri 1881 sayılı<br>kanunun 66 ncı maddesile mül-<br>gadır. ] | 3      | 12    | 1069            | 1867 |
| 1959         | 30 temmuz 1931 tarih ve 1881 nu-<br>maralı Matbuat Kanununun 51<br>inci maddesinin tadiline dair ka-<br>nun                                                                                                                                                              | 3      | 13    | 336             | 2102 |
| 2001         | 30 temmuz 1931 tarih ve 1881 nu-<br>maralı Matbuat Kanununun 38 in-<br>ci maddesinin tadiline dair kanun                                                                                                                                                                 | 3      | 13    | 520             | 2120 |
| 2281         | Matbuat Kanununun muvakkat B<br>maddesinin tadiline dair kanun                                                                                                                                                                                                           | 3      | 14    | 1434            | 2428 |
| 2657         | 1881 numaralı kanunun 1959 nu-<br>maralı kanunla tadil edilmiş<br>olan 51 inci maddesinin değiştirilmesi<br>hakkında kanun                                                                                                                                               | 3      | 16    | 462             | 2895 |
| 3518         | Matbuat Kanununun bazı mad-<br>delerini değiştiren kanun                                                                                                                                                                                                                 | 3      | 19    | 1590            | 3960 |
| 7 65         | Bu kanunda adı geçen :<br>Türk Ceza Kanunu                                                                                                                                                                                                                               | 3      | 7     | 850             | 320  |

.....1722.....

## **Örfî İdare Kanunu**

**Kanun No : 3832**

**Kabul tarihi : 21/5/1940**

### **BİRİNCİ BAB Örfî İdare**

#### **BİRİNCİ KISIM**

##### **Umumî hükümler**

Madde 1 — Teşkilâtı Esasiye Kanununun 86 ncı maddesine tevfiқан verilmiş olan umumî veya mevzî Örfî idare Kararı Dahiliye Vekâleti tarafından münasip vasıtalarla ilân olunur.

Örfî İdarenin hudut veya müddeti üzerinde yapılacak değışiklikler de aynı suretle ilân edilir.

Madde 2 — Örfî İdare altına alman yerlerde umumî emniyet ve asayişe taallûk eden ve İcra Vekilleri Heyetince tayin ve tesbit olunan zabıta salâhiyet ve vazifeleri askerî makamlara intikal eder. Bu makamlar kendilerine intikal eden salâhiyet ve vazifelere müteallik kararları ve iemirleri mahallî zabıtası marifetile icra ettirir.

#### **İKİNCİ KISIM**

##### **Örfî İdarenin vazife ve salâhiyetleri**

Madde 3 — Örfî İdare altına alman yerlerde, askerî idare aşağıda yazılı fevkalâde tedbirleri ittihaz ve tatbika salâhiyetlidir.

I - Görülecek lüzum üzerine meskenleri ve her türlü cemiyet, kulüb gibi teşekküllere ait binaları ve bunların müstemilâtını ve iş mahalleri ile sair kapalı yerleri ve mektup, telgraf vesair mersuleleri aşhıslarm üzerlerini gece ve gündüz aramak ve bunlarda subut vasıtaları olan veyahut müsadereye tâbi bulunan eşyayı zabt ve radyo, telefon ve telsiz gibi bilcümle muhabere vasıtalarını kontrol ve icabında tatil ve menetmek;

II - Memleketin inzibat ve emniyetini ihlâl etmek suç- larile sabıkalı olanları ve emniyeti umumiye nezareti al-



tında bulunanları ve Örfî İdare altına alınan yerlerde muayyen bir ikametgâhı olmayanları ve şüpheli olan sair kimseleri Örfî İdare mmtakasmdan çıkarmak;

III - Türk Ceza Kanununun 189 uncu maddesinde yazılı olan silâhlarla âlet ve cephanelerin ve dinamit, boğucu gaz bomba ve buna mümasil alâti muhribe ve mevad- dı infilâkiye ve müştaiile ve bunların ihzar ve imâline yarayan edevat ve vesaitin teslimi için emirler vermek ve bunları arayıp toplamak;

IV - Gazete, kitap vesair matbuaların tab ve neşrini veya hariçten ithalini menetmek ve matbaaları kapatmak ve matbuat ve telgraf vñ mektup üzerine sansür koymak;

V - Kapalı ve açık yerlerde her türlü toplantıları menetmek ve cemiyetlerin faaliyetlerini durdurmak;

VI - Kahvehane, birahane, meyhane, tiyatro, sinema, bar ve emsali umuma açık yerleri kapatmak veya bunların açılma ve kapanma zamanını tayin ve tahdidat koymak;

VIII - Geceleri dolaşmayı takyid veya menetmek;

IX - İcra Vekilleri Heyeti tarafından ittihaz ve tebliğ edilen emirleri ve ilân edilen sair tedbirleri takip ve icra etmek.

## ÜÇÜNCÜ KISIM

### Teşkilât

Madde 4 — Örfî İdare altına alınna yerlerde bu kanun hükümlerini tatbik etmek üzere hizada Genelkurmay Başkanı ve seferde Başkomutanlık tarafından en az kolordu komutanlığı yapmış bir komutan, Örfî İdare Komutanı olmak üzere seçilerek Millî Müdafaa Vekâletince tayin muamelesi yapılır. Bu komutanın refakatine lüzumu kadar subay ve askerî adlî hâkim ve memur verilir.

Madde 5 — Örfî İdare Mahkemeleri aşağıda yazılı şekilde teşekkül eder.

I - Örfî İdare Komutanlığı refakatinde Askerî Muhakeme Usulü Kanununun 31 inci ve 35 inci maddelerine tev-

.....1724.....

fıkan lüzumu kadar askerî mahkeme teşkil olunur. Bu mahkemeler toplandıkları mahallin ismini taşırlar.

**II - Örfî İdarı mahkemelerinin asıl ve yedek askerî ve askerî adlı hâkimleri, zabıt kâtipleri ve diğır memur ve müstahdemleri Millî Müdafaa Vekili tarafından intihap ve tayin olunur. Askerî adlı hâkimler bunlardan bilfiil hâkimlik etmiş olanlar arasından seçilir.**

**III - Müstacel ve zarurî hallerde Örfî İdare Mahkemeleri teessüs edinceye kadar mahallî hâkim ve Cumhuriyet Müddeiumumileri askerî adlı hâkimin vazifesini görürler.**

## DÖRDÜNCÜ KISIM

### **Örfî İdare Mahkemelerinin vazifeleri**

Madde 6 — Örfî İdare altına alman yerlerde aşağıdaki fiilleri işleyenler ve bu fiillere iştirâk edenler Örfî İdare Komutanı tarafından talep edildiğı takdirde sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun Örfî İdare Mahkemelerinde muhakeme olunurlar. Teşriî masuniyete ait Teşkilâtı Esasiye hükümleri mahfuzdr.

I - Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının altıncı babının birinci, ikinci ve dördüncü fasıllarında yazılı Devletin şahsiyetine karşı cürümler;

II - Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının beşinci babının birinci faslında yazılı suç işlemeğı tahrik fiillerile ikinci faslında yazılı cürüm ikai için cemiyet teşkil etmek suçları;

III - Türk Ceza Kanununun ikinci kitabına altıncı babının ikinci faslında yazılı Devlete ait mühür, damga ve sair alâmetlerin taklidi hakkındaki suçlar;

IV - Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının 7 nci babında yazılı âmmenin selâmeti aleyhindeki suçlar;

V - Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının 10 uncu babının ikinci faslında yazılı yağma, yol kesme, adam kaldırma suçları;

.....1725.....

VI Türk Ceza Kanununun 179, 180, 188, 234, 235, 236, 241, 242, 248, 249, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 264, 316, 317 nci maddelerinde yazılı suçlar;

VII - Askerî Ceza Kanununun 75, 93, 94, 95, 96 ncı maddelerde 148 inci maddesinin ikinci fıkrasında ve 160 inci maddesinde yazılı suçlar.

Madde 7 — Örfî idare altına alman yerlerde Askerî İclare tarafından itti haz edilen tedbirlere karşı hareket edenler ve emirlere itaatsizlik gösterenler ve hüviyetine dair hilafı hakikat beyanatta bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanununun 526 ve 528 inci maddelerinde yazılı cezalar üç misli artırılarak hükmolunur.

Madde 8 — Örfî İdare ilânını icab ettiren ahvale tallûk eden fiilleri Örfî idarenin ilânından evvel işlemiş olanlarla Örfî İdare Mahkemesinin vaziyet ettiği her hangi bir suçla irtibatı olup bu mmtaka haricinde işlenen suçlar da birleştirilmek suretile Örfî İdare Mahkemelerinde görölür.

## **BEŞİNCİ KISIM**

### **Usule ait hükümler**

Madde 9 — Örfî İdare altına alman mahallerde teşkil olunan Askerî Mahkemelerde Askerî Muhakeme Usulü Kanununun 250 : 256 ncı madde hükümleri hariç olmak üzere seferberliğe ait hükümler tatbik olunur.

Madde 10 — Bu kanunda yazılı suçlardan dolayı Generaller ve Amirallerle Umumî Müfettişler, Valiler ve Kaymakamlar, Hâkimler ve Müddeiumumiler aleyhinde takibat yapılabilmesi için her birinin mensup olduğu idareye göre Millî Müdafaa veya Dahiliye veya Adliye Vekilinin iznini almak şartır.

## **İKİNCİ BAB**

### **Harp halindte harekât mıntakalannda tatbik edilecek takyitler**

Madde 11 — Harp halinde örfî idare ilân edilmemiş olsa dahi bu kanunun masuniyet ve hürriyetlerin takyit

.....1726.....

ve talikma ait üçüncü maddesinin birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı bentlerinde yazılı tedbirleri, daha evvelden İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek harekât mıntakalarında almağa Başkumandanlık salâhiyettar olduğu gibi harp hareketlerinin ve askerî faaliyetlerin ve mahallî asayişin emniyet ve himayesi için bu harekât mıntakalarında bulunmaları caiz görülmeyen kimseleri bu mıntakalardan çıkarmağa ve bu harekât mmtakalarına girmeği, çıkmağı menetmeğe ve bu mıntakalara münakalât vasıtalarının girip çıkmasını tahdit etmeğe salahiyetlidir.

Madde 12 — Harp halinde, tesbit edilmiş olan harekât mıntakalarında, altıncı maddenin birinci bendinde yazılı fiilleri işliyenler ve bu fiillere iştirâk edenler âmiri adlı tarafından talep edildiği takdirde askerî mahkemelerde muhakeme olunurlar.

Bu hallerde dahi 10 uncu madde hükümleri mahfuzdur.

### **Son maddeler**

Madde 13 — Aşağıda yazılı kanunlarla bunlara mütefem hükümler mülğadır :

**I)** 20 eylül 1293 'tarihli İdarei Örfiye Kararnamesile bunun 20 haziran 1325 tarihli zeyli,

**II)** 18 eylül 1335 tarihli İdarei Örfiye Kararnamesile buna müzeyyel 24 teşrinisani 1335 tarihli kararname,

**III)** Divanı harbi örfilere muhavvel ceraimin heyeti tahkikiye bulunmayan yerlerde sureti tahkiki hakkındaki 10 ağustos 1331 tarihli kanun muvakkat,

**IV)** İdarei örfiye mıntakalarında müteşekkil divanı harpler tarafından verilecek idam kararlarının sureti icrasına dair 31 mart 1341 tarih ve 595 numaralı kanun,

**V)** Divanı harbi örfî hükümlerinin kabiliyemiz olmadığına dair 29 nisan 1333 tarihli muvakkat kanun,

**VI)** Örfî idare cari olan mahallerde her nevi kütübü resail ve evrak ile matbuatı mevkute ve gayri mevkuteye mütedair 5 şubat 1335 tarihli kararname,

**VII)** Vakti seferde icraatı Hükümete karşı gelenler için

.....1727.....

ciheti askeriyece ittihaz olunacak tedabire müteallik 14 mayıs 1331 tarihli kanunu muvakkat.

Madde 14 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 15 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 23/5/1940

-----O-----

### **Nakli vasıtaları hakkında kanun**

**Kanun No : 3827**

**Kabul tarihi : 15/5/1910**

**Neşir tarihi : 20/5/1940**

Madde 1 — Cumhuriyet Reisi emrine tahsis edilecek otomobiller bu kanunda yazılı kayıtlara tâbi olmayıp ihtiyaca göre tesbit olunur.

Madde 2 — Emirlerine birfak otomobili tahsis edilecek zevat ile bu otomobillerin mikdar, asgarî miad ve azamî satın alma bedelleri bağı (1) sayılı cedvelde gösterilmiştir.

Madde 3 — Makam hizmetlerine tahsis edi'uen binek otomobillerinin, tahsis edildikleri makamlarla mikdar, asgarî miad ve azamî satın alma bedelleri bağı (2) sayılı cedvelde gösterilmiştir.

Madde 4 — Bu kanuna bağı (1) ve (2) sayılı cedveller dışında askerî kıtaatı ve garnizonları ve sair müesseseleri teftiş hizmetinde kullanılmak üzere Millî Müdafaa Vekâleti emrinde beş binek otomobili bulundurulabilir.

Bu maddeye göre alınacak otomobillerin azamî satın alma bedelleri 2.500 lira ve en az kullanma haddi beş senedir.

Madde 5 — Başvekâlet emrinde, ecnebi misafirlere tahsis edilmek ve tamir ve işletme masraflarıle şoför ücretleri Başvekâlet bütçesine konulmak üzere dört otomobil bulundurulabilir.

Madde 6 — Bu kanuna bağı (1) ve (2) sayılı cedvellerde tasrih edilen zat ve makamlarla 4 ve 5 inci maddelerde yazılı otomobillerden gayri Devletin bütün daire, te

şekkül ve müesseselerile hususî idareler, belediyeler, sermayesi Devlet tarafından verilen veya sermayesinin en az yarısına Devletin iştiraki bulunan hükmi şahsiyetler, kurumlar ve menfaat temin ettiği müesseseler, fabrikalar, bankalar ve umumî menfaatlere hadim cemiyetler ve hayır cemiyetlerinde zat veya makama mahsus binek otomobili ve diğer binek vasıtaları kullanılması memnudur.

Şu kadar ki, emniyet işlerinde kullanılması zarurî olan binek otomobilleri yukarıki fıkra hükmünden müstesna olup lüzum ve ihtiyaca göre adetleri bütçe kanunlarında tesbit edilir.

Madde 7 — Devletin ve bu kanunda yazılı teşekküllerin devamlı hizmetlerinin başarılabilmesi için kamyon, kamyonet, otobüs, motosiklet, deniz vasıtaları ve motörsüz diğer vasıtalar kullanılabilir.

Bu hizmetlerin ifası evveleminde taahhüt suretile temin olunur. Ancak, taahhüt suretile ifasına imkân olmadığı veya ifası daha pahalıya mal olacağı anlaşıldığı takdirde birinci fıkrada yazılı vasıtalar satın alınabilir.

Madde 8 — Yukarıki maddede yazılı vasıtaların numarası, nevi, markası, motor numarası, tahsis edildiği hizmetin mahiyeti, miadı, mubayaa bedeli ve tarihi tasrih e- dilmek suretile her yıl bütçesine bağlı nakil vasıtaları oed- velinde müfredatlı olarak gösterilir.

Bütçeleri Büyük Millet Meclisinin tasdikmdan geçmi- yen altıncı maddedeki bilcümle teşekküllerin 7 nci maddeye göre kullanılabilecekleri nakil vasıtaları bağlı veya a- lâkalı bulundukları vekâletlerin cedvellerinde ayrıca gösterilir.

Madde 9 — Büyük Millet Meclisi emrine tahsis edilenlerden gayri 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerdeki motörlü vasıtaların satın alma bedelleri Maliye Vekâleti bütçesinde açılacak bir fasılda ayrı ayrı olarak ve tamir ve işletme tahsisatı da her daire bütçesinde açılacak fasıllarda gösterilir. Diğer masraf terfihlerinden bu hizmetler için sarfiyat yapılamaz.

Şoför ücretleri bütçenin müteferrik müstahdemler tahsisatından temin edilir.

Umumî muvazenece dahil olmayan daire ve müesseselerin satın alacakları nakil vasıtaları bedelleri kendi bütçelerinde gösterilir.

Madde 10 — Millî Müdafaa, Maliye, Nafia, İktisad, Münakalât ve Ziraat Vekâletleri tarafından seçilecek mütehasşıs birer zattan mürekkep ve Maliye Vekâletinin veya seklin tensibile Vekâlet Müsteşar veya Umum Müdürlerinden birinin Reisliği altında teşekkül edecek bir komisyon marifetile satın alınacak bütün nakil vasıtalarının, tipleri, nevileri dördü geçmemek üzere, tesbit olunur.

Bu vasıtalar Maliye Vekâleti tarafından mer'î hükümler dairesinde satın alınır.

Madde 11 — 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerdeki vasıtalardan miadlarını doldurup da kullanılmıyacak bir hale geldikleri sabit olan motörlü nakil vasıtaları alâkalı dairelerce Maliye Vekâletine noksansız ve oldukları gibi teslim edilir. Maliye Vekâleti bunları mer'î hükümler dairesinde satar.

Kadro ve bütçeleri Büyük Millet Meclisinden geçmeyen 6 ncı maddedeki bütün müessese ve teşekküllerin motörlü nakil vasıtaları birinci fıkradaki hallerin tahakkukuLnda ait olduğu dairelerce Arttırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tevfi kan satılır.

Bu maddenin birinci fıkrasında yazılı otomobillerin kullanılmıyacak halde oldukları makine işlerinden anlar ihtisas sahibi fen az iki zat tarafından verilecek raporlarla tesbit olunur.

Bu raporların Maliye Vekâletince tasvibi şarttır.

Madde 12 — Bu kanunda yazılı her türlü motörlü nakil vasıtalarının belediye veya belediye makamına kaim olan dairelerle liman idarelerine kaydedilmeleri mecburidir.

Bu vasıtalar İcra eVkilleri Heyetinin tasvibile tesbit edilecek şekil, renk ve alâmeti taşıyan bir plâka konulur. Bu plâkalar ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve ye-

.....1730.....

dinci maddeler hükümlerine göre kullanılacak vasıtalar için biri birinden ayrı olacaktır.

Belediyeler bu kanunda tesbit edilen vasıtalar haricinde hiç bir makam ve şahıs için aynı şekil ve renkte resmî plâka ve numara veremezler.

Madde 13 — 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerde yazılı mctörlü nakil vasıtaları tahsis olundukları makam ve işler haricinde kullanılamayacakları gibi bunlardan başkaları da hiç bir suretle istifade edemezler ve hizmete tahsis olundukları vilâyetler hududundan ve iş sahalarından dışarı çıkarılamazlar.

Ancak zarurî ihtiyaç halinde alâkalı vekilin müsaadesile bu vasıtalar vilâyetler hududundan ve iş sahalarından dışarı çıkarılabilir.

Merasim ve resmî davetlerde makamı işgal eden zatın refakatinde ailesi de bulunabilir. Makama ait hizmetler için maiyetteki memurlar da makamı işgal eden zatın refakatinde veya müsaadesile yalnız olarak bu vasıtalara binebilirler.

Madde 14 — Elçiliklere mahsus otomobillerin, şoför ücretleri hariç olmak üzere, işletme masrafları kendilerine aittir.

Madde 15 — Bu kanunun 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerinde yazılı otomobil ve motörlü nakil vasıtalarını her ne sebeble olursa olsun tahsis olunduğu işin gayrısında. veya şahsî hususlarda kullananlar veya Devlet hizmetinde kullanılmış gibi gösterenler veya kanunen bir makama tahsis olunmadığı halde hakikati tağyirle bu vasıtalardan istifade eden ve ettirenler, bunların seyir ve seferine müsaade edenler ve kanun hilâfına numara ve plâka verenler ve istimal eilverişli olduğu halde miadım doldurduğu ba- hanesile tecdid eden ve ettirenler ve bu hususlar için masraf tahakkuk evrakını hazırlıyan veya tasdik veya bunlara ait ita emirlerini vize edenler vazifeyi suiistimal etmiş addolunarak haklarında kanunî takibatta bulunulmakla beraber bu yüzden tahakkuk eden masraf ve zararlar da ken-



dilerine teselsülen ve üç kat olarak tazmin ettirilir. Tekerrirü halinde cezaya müteallik umumî hükümlerin tatbikından başka tazmin ettirilecek masraf ve zararları altı kıt olarak istifa olunur.

Madde 16 — Umumî veya kısmî seferberlik yahut manevra icrası halinde, askerî daire ve müesseseler bu kanun bükümlerinden müstesna olarak kendilerine ait mevzu usullere göre nakil vasıtası kullanabilirler.

Muvakkat madde — A) Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihten evvel satın alınmış olup da bu kanun hükümlerine göre kullanılacak olan binek otomobillerinin asgari niadları bu kanunun tesbit ettiği müddetlere tâbidir.

B) Bu kanuna göre kullanılacak vesait haricinde kalacak olan bütün otomobil ve motörlü vasıtalar yedek ve bütün teferrüat ile ait oldukları vekâlet ve daireler tarafından bütün vasıflarını ve varsa eksiklerini tafsilli olarak gösterir şekilde tanzim edilecek bir makbuz mukabilinde derhal Maliye Vekâletine teslim olunur.

Şu kadar ki; 7 nci maddede yazılı daimî hizmetlerin başarılmaması için binek otomobillerinden gayri vasıta kullanmağa salâhiyetli olan ve binek otomobillerini diğer vasıtalarla tebdile mecbur bulunan daireler bu kanunun mer'iyete girdiği tarihte ellerinde bulundurdıkları binek otomobillerini, yenilenmesi lâzım gelen zamana kadar, 12 nci maddede zikredilen plâkaları taşımak şart ile kullanmakta devam ederler.

C) Umumî muvazeneye dahil olmıyan daire ve müesseselerin ellerinde bulunup bu kanuna göre kullanamıyacakları nakil vasıtalarını derhal satmağa mecburdurlar.

Madde 17 — 21/5/1928 tarih ve 1296 sayılı, 12/6/1930 tarih ve 1716 sayılı, 26/2/1931 tarih ve 1752 sayılı, 19/7/1931 tarih ve 1845 sayılı, 6/1/1937 tarih ve 3088 sayılı ve 11/6/937 tarihli ve 3235 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

Madde 18 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir.

.....1732.....

Madde 19 — Bu kanunun hükümlerini icraya icra  
Vekilleri Heyeti memurdur-

16/5/1940

(1) SAYILI CETVEL

|                                     | Beherinin<br>azami<br>satınalma<br>bedeli | Aded  | Asgari<br>istimal<br>müddeti |
|-------------------------------------|-------------------------------------------|-------|------------------------------|
| Büyük Millet Meclisi Reisi          | 7 000                                     | 1     | 5                            |
| » » » »                             | 9 500                                     | 1     | 5                            |
| Başvekil                            | 7 000                                     | 1     | 5                            |
| »                                   | 4.500                                     | 1     | 5                            |
| Genel Kurmay Başkanı                | 7 000                                     | 1     | 5                            |
| Vekiller                            | 4 500                                     | Birer | 5                            |
| Hariciye Vekilinin ikinci otomobili | 2 500                                     | 1     | 5                            |
| Temyiz Mahkemesi Birinci Reisi      | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Devlet Şurası Reisi                 | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Divanı Muhasebat Reisi              | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Cümhuriyet Başmüddeiumumisi         | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Umumi Müfettişler                   | 4 000                                     | Birer | 5                            |
| Ordu Müfettişleri                   | 4 000                                     | Birer | 5                            |
| Genel Kurmay İkinci Başkanı         | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Donanma Komutanı                    | 4 000                                     | 1     | 7                            |
| Hariciye Vekâleti Umumi Kâtibi      | 4 000                                     | 1     | 5                            |
| Elçilikler                          | 3 000                                     | Birer | 7                            |

(2) SAYILI CETVEL

|                                                              |       |       |   |
|--------------------------------------------------------------|-------|-------|---|
| Valilikler                                                   | 2 500 | Birer | 4 |
| Kolordu Komutanlıkları                                       | 2 500 | »     | 4 |
| Müstahkem Mevki Komutanlıkları                               | 2 500 | »     | 4 |
| (Salâhiyetleri tümen ve daha yukarı<br>makam muadili olanlar |       |       |   |
| Tümen Komutanlıkları                                         | 2 500 | »     | 4 |
| Jandarma Umum Komutanlığı                                    | 2 500 | 1     | 5 |
| Ankara ve İstanbul Emniyet<br>Müdürlükleri                   | 2 500 | Birer | 5 |

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                                                             | Resmî<br>Gazete  |      |        |      |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|--------|------|
|              |                                                                                                                                                                                     | Düştur<br>Tertib | Cild | Sahife | Sayı |
| 1296         | Resmî devair ve müessesat ile Devlet aîd idare ve şirketlerde ve menafîi umumiyeye hâdim müesseselerde bulundurabilecek vesaiti nakliye hakkında kanun                              | 3                | 9    | 973    | 901  |
| 1716         | Umumî veya mülhak bütçeden mübayaa olunacak otomobiller hakkında kanun                                                                                                              | 3                | 11   | 1881   | 1522 |
| 1753         | Nakliye vasıtaları hakkındaki kanuna merbut cedvellerin tadiline dair kanunun                                                                                                       | 3                | 12   | 108    | 1742 |
| 1845         | Nakliye vasıtaları hakkındaki kanuna merbut cedvelin tadiline dair kanun                                                                                                            | 3                | 12   | 634    | 1857 |
| 3088         | Nakil vasıtaları hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek kanun                                                                                                                             | 3                | 18   | 200    | 3508 |
| 3235         | Resmî devair ve müessesat ile Devlete aîd idare ve şirketlerde ve menafîi umumiyeye hâdim müesseselerde bulundurulabilecek vesaiti nakliye hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek kanunun | 3                | 18   | 1312   | 3638 |

-----0-----

**Askerlik Kanununun 58 inci maddesine bir fıkra  
eklenmesi hakkında kanun**

**Kanun No : 3810**

**Kablu tarihi : 26/4/1940**

**Neşir tarihi : 2/5/940**

Madde 1 — 1111 sayılı kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

.....1734.....

Talim ve terbiye ve manevra maksadile celbedilecek usta efrad, fevkalâde hallerde, iki sene kaydine bakılmaksızın İcra Vekilleri Heyeti kararla silâh altına alınabilir ve talim müddeti de dört aya kadar uzatılabilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.  
29/4/1940

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Resmî<br>Düster<br>Gazete |      |        |      |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------|--------|------|
|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tertib                    | Cild | Sahife | Sayı |
| 1111         | Askerlik Kanunu<br>(Asakiri nizamiyenin sureti ahzını mübeyyin 13 teşrinievvel 1302 tarihli kanun «1» inci tertip 5inci cilt düsturun 656 nci sahifesinde olup 1111 numaralı kanunun 113 üncü maddesile mülğadır.)                                                                                                                                         | 3                         | 8    | 1696   | 631  |
| 1413         | 1111 numaralı Askerlik Kanununun bazı maddelerinin tadiline dair kanun<br>(Bu kanunun ikinci ve üçüncü maddeleri 2850 sayılı kanunun «2» nci maddesile kaldırılmıştır.)                                                                                                                                                                                    | 3                         | 10   | 706    | 1168 |
| 1507         | 1111 numaralı ve 2 haziran 1927 tarihli Askerlik Kanununun 2 nci maddesinin 5 inci fıkrasile 35 inci maddesinin H fıkrası ve 885 numaralı ve 3 mayıs 1926 tarihli İskân Kanununun 11 inci maddesini muaddil kanun<br>(1507 numaralı Askerlik Kanununun muaddel 2 nci maddesinin 2510 numaralı kanunun 58 inci maddesine mugayir hükümleri kaldırılmıştır.) | 3                         | 10   | 1796   | 1211 |

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                        | Düster<br>Tertib | Cild | Sahife | Resmî<br>Gazete<br>Sayı |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|--------|-------------------------|
| 1958         | 1111 numaralı Askerlik Kanunu-<br>nun 105 ve 106 ncı maddelerini<br>muaddil kanun                                                              | 3                | 13   | 334    | 2101                    |
| 1988         | 1111numaralı Askerlik Kanunu-<br>nun 111 inci maddesine bir fıkra<br>ilâvesine dair kanun                                                      | 3                | 13   | 484    | 2112                    |
| 2053         | Askerlik Kanununun bazı madde-<br>lerini tadil eden kanun<br>(Bu kanun 2850 sayılı kanunun<br>«2» nci maddesile mülğadır.)                     | 3                | 13   | 1169   | 2143                    |
| 2138         | Askerlik Kanununun 39 uncu<br>maddesini değiştiren kanun                                                                                       | 3                | 14   | 465    | 2380                    |
| 2238         | Askerlik Kanununun 34 üncü<br>maddesinin A fıkrasının tadili<br>hakkında kanun<br>(Bu kanun 2850 sayılı kanunun<br>2 nci maddesile mülğadır.)  | 3                | 14   | 1144   | 2419                    |
| 2607         | Askerlik Kanununun 36 ncı mad-<br>desine bir fıkra eklenmesine dair<br>kanun<br>(Bu kanun 2907 sayılı kanunun<br>«22» nci maddesile mülğadır.) | 3                | 16   | 55     | 2886                    |
| 2850         | Askerlik Mükellefiyeti Kanunu a-<br>dının (Askerlik Kanunu) şeklinde<br>değiştirilmesi ve bazı maddeleri-<br>nin tadili hakkında kanun         | 3                | 17   | 38     | 3170                    |
| 2907         | Askerlik Kanununun 36 ncı mad-<br>desinin tadili hakkında kanun                                                                                | 3                | 17   | 358    | 3224                    |
| 3027         | Askerlik Kanununun 5 inci mad-<br>desile 35 inci maddesinin «C» fık-<br>rasına bir fıkra ilâvesi hakkında<br>kanun                             | 3                | 17   | 1299   | 3336                    |
| 3174         | Askerlik Kanununun 5 inci mad-                                                                                                                 |                  |      |        |                         |

.....1736.....

| Kanun<br>No. | Başlığı                                                                                                                                                                                                                                                                        | Resmî<br>Gazete  |      |        |      |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|--------|------|
|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                | Düster<br>Tertib | Cild | Sahife | Sayı |
|              | desile 35 inci maddesinin «C» fıkrasına bir fıkra ilâvesi hakkında kanun                                                                                                                                                                                                       | 3                | 17   | 1299   | 3336 |
| 3174         | Askerlik Kanununun 5 inci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun                                                                                                                                                                                                           | 3                | 18   | 640    | 3616 |
| 3370         | Askerlik Kanununun, 2850 sayılı kanunla değiştirilen ikinci maddesine ek kanun                                                                                                                                                                                                 | 3                | 19   | 591    | 3896 |
| 3712         | Hatay halkının askerlik işleri hakkında kanun                                                                                                                                                                                                                                  | 3                | 20   | 1743   | 4255 |
| 477          | Askerlik Kanununun 109 uncu maddesinde bedelleri alınmıyacağı zikredilen ihtiyat zabitlerinde mez kûr kanunun 86, 89 ve 108 inci maddeleri hükmünden istifadeye teşebbüs edenlerin bedellerinin alınıp alınmıyacağının tefsirine mahal olmadığı hakkında heyeti umumiye kararı | 3                | 10   | 538    | 1118 |
| 601          | Askerlik Kanununa dair Meclis kararı                                                                                                                                                                                                                                           | 3                | 12   | 54     | 1709 |

-----O-----

# Kararnameler

**Kararname No: 2/13468**

Memlekette kâğıt stokunun azalması ve hariçten ithal imkânlarının da daralması karşısında ilk tedbir olmak üzere gazete sayfalarının tahdidine mütedair olarak alâkalı vekâletlerle ve Basın Birliğiyle bilistişare hazırlanarak Koordinasyon Eteyeti Reisliğinin 9/5/1940 tarih ve 69 sayılı tezkeresile gönderilen Koordinasyon Heyetinin ilişik 23 numaralı kararnamesinin mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 14/5/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

14/5/1940

---

## **Karar sayısı: 23**

1 — Millî Korunma Kanununun 21 inci maddesindeki salâhiyete müsteniden Resmî Gazete müstesna olmak üzere günlük gazetelerin sayfa adetleri berveçhi âti tahdit olunmuştur:

a - Bir sahifenin eb'adı 0,42X0.58 metre yani sathı 0.2436 murabba metre ve daha büyük olan gazeteler günde altı sayfadan fazla intişar edemezler.

b - Bir sayfanın eb'adı (a) paragrafındaki mikdarlardan az olanlar günde sekiz sayfadan fazla neşredilemezler.

2 — Ulus Gazetesi, resmî tebligat ve ilânların çok yer işgal eylediği günler sekiz sayfa olarak çıkabilir.

3 — Dahiliye Vekâleti Matmuat Umum Müdürlüğü bu tahdidin tatbikini kontrol eder.

4 — Bu kararname neşrinden beş gün sonra mer'iyete girer.

-----o-----

.....1738.....

1 — Amasya Belediye Meclisince Belediye Reisliğine seçilen Şevket Lâçinin Reisliği 1580 sayılı Belediye Kanununun 89 uncu maddesine tevfikân tasvip edilmiştir-

2 — Bu kararname hükmünü yürütmeğe Dahiliye Vekili memurdur.

9/5/1940

-----o-----

**Kararname No: 2/13271**

Alman tebaasından olduklarını söyleyerek vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve oturma müddetlerini doldurdıkları ve fena bir halleri de olmadığı anlaşılan yahudi ırkından 1890 Türkiye doğumlu Alber oğlu Edmon Golden- berg ile karısı 1895 Tiflis doğumlu Abram kızı Sofya'nın Türk vatandaşlığına alınmaları; Dahiliye Vekilliğinin 8/4/1940 tarih ve 4448/2534 sayılı teklifi üzerine 1312 sayılı kanunun 5 inci maddesine tevfikân İcra Vekilleri Heyetince 15/4/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

15/4/1940

-----o-----

**Kararname No: 2/13375**

1904 Berut doğumlularından v/b Türk tebaasından olup 1919 yılında Amerikaya giden ve hariçte bulunduğu müddetçe Türk Konsolosluklarına kendisini kaydettirmediği anlaşılan Mehmedoğlu Vehbinin 1312 sayılı Vatandaşlık Kanununun 10 uncu maddesine tevfikân Türk Vatandaşlığından çıkarılması; Dahiliye Vekilliğinin 17/4/1940 tarih ve 45390-4884/2745 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 6/5/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

6/5/1940

-----o-----



Kararname No: 2/13389

Evvelce görülen lüzum, üzerine 26/8/1937 tarih ve 2/7306 sayılı kararname ile kaymakamlar uhdesine verilmiş olan Trabzon vilâyeti dahilindeki Maçka, Akçaabat ve Vakfikebir Belediye Reislikleri vazifelerinin halen kaymakamlar uhdesine verilmesindeki lüzum ve zaruret kalmadığı anlaşıldığından 2/7306 sayılı kararnamenin bu üç kazaya ait hükmünün meriyetten kaldırılması; Dahiliye Vekilliğinin 19/4/1940 tarih ve 57/6678 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Ejfeyetince 6/5/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

6/5/1940

1 — Ordu Vilâyeti umumî meclisinin 29/2/1940 gün ve 20/49 sayılı mazbatasında eski hususî muhasebe müdürü Süleyman Argunun tahsisat harici 45 lira 38 kuruş sarfiyatından dolayı 1930 senesinde namına eşhas zime- mine alınan ve tahakkuk evrakına müstenit olmasından dolayı 5 sene zarfında düyun tahsisatı alınarak irat ve masraf kaydedilmesi icabederken bu lâzimeye riayet edilmemesinden müruru zamana uğrayan meblâğı mezburun,

2 — Mardin Vilâyet umumî meclisinin 15/3/1940 gün ve 141 sayılı mazbatasında Nafia ambar memuru Haşan Yardımcıya yollara sevk edilen alâtu turukiye nakil ücretinden avans olarak verilen 110 liranın eşhas zimemine alındığı ve fakat bu hizmetin Nafia Vekâleti iş dairesinin müsaadesine yapılmasına ve paranın tamamen nakliye ücretine verildiğinin tahakkuk etmesine ve bu babda mumaiylehin bir sun'u taksiri bulunmamasına binaen mezkûr paranın,

3 — Ordu Vilâyeti umumî meclisinin 8/3/1940 gün ve 140 sayılı mazbatasında hilâfı hakikat beyanname vermesinden dolayı tahtı muhakemeye alınıp bilâhara doğru beyanname verdiği anlaşılarak beraet eden eski ilk tedrisat müfettişi Mazharın harcırah avansından eşhas zi-

.....1740.....

memirje alman 188 lira 68 kuruşun tahsiline lüzum kal' mamasına binaen tahakkuk kaydından,

4 — Ordu Vilâyeti umumî meclisinin 8/3/1940 gün ve 156 sayılı mazbatasında muallim Hatice Zahideye, eski jandarma komutanı Refiğge, tedrisat müfettişi (Fahriye, Ziraat Müdürü müteveffa Mazhara avans olarak verilip muhtelif sebepler doLayısılte müruru zamana uğrayan 435 lira 83 kuruşun,

5 — Ordu Umumî meclisinin 8/3/1940 gün ve 123 sayılı mazbatasında Ünye kazası kaymakamı Bedrettin namına verilen 100 lira avansın mezkûr kazaca iki defada mahsubu icra edildiği halde muhasebece fuzulen eşhas zimmine alındığının anlaşılmasına (binaen mezkûr paranın,

6 — Muş Vilâyeti umumî meclisinin 15/3/1940 gün ve 1 sayılı mazbatasında Varto kazası hususî muhasebe tahsildarı olup tahsilâtta dolaşırken 1931 yılında Aliko çetesi tarafından gasbedildiği anlaşılan eşhas zimmindeki 652 lira 20 kuruş tahsilât parasının tahakkuktan tenzili talep olunmaktadır.

İşbu talebin kabulü ile yukarıda mevzuubahs Ordu, Mardin ve Muş Vilâyetleri mazbatalarında zikredilen eşhas üzerindeki cem'an yekûn 2794 lira 62 kuruşun idare! hu- susiyei vilâyat usulü muhasebe talimatnamesinin 50 inci maddesine tevfikan tamamen affı tensib kılınmıştır.

7 — İşbu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

26/4/1940

---

1 — 1341 senesinde vilâyet şoförlüğünde istihdam edilen Mustafaya elbise ve şapka avansı olarak verilip bil'ahara eşhas zimmine nakledilmiş olan ve bütün araştırmalara rağmen mahalli ikameti meçhul olması yüzünden müruru zamana uğrayan 10 lira 9 kuruş,

1938 senesinde vefat eden ve yapılan tahkikatta men-

kul ve gayri menkul emvali olmadığı anlaşılan Hususî Muhasebe eski Tahsildarlarından Mehmet namına eşhas zimeminde kayıtlı 173 lira 2 kuruş,

Keza 13/2/1930 tarihinde vefat eden ve yapılan tahkikatta menkul ve gayri menkul emvali olmadığı anlaşılan Hususî Muhasebe Piyade eski Tahsildarlarından Tahsinin eylül 1928 maaşından fazlai rnehuza olup eşhas zimeminde kayıtlı 10 lira 2 kuruş,

1934 senesinde memleketi terkle Arnavutluğa gitmiş ve Türkiye ile alâkasını kesmiş olduğu anlaşılan Kırklareli Merkez Kazasının Pmarhisar Nahiyesine bağlı İslâmbeyli Köyü eski Muallimlerinden Mehmet Necatiye verilen elbise- ve şapka avansından bakiye kalan ve eşhas zimemine alınan 1 lira 5 kuruş ki, cem'an 194 lira 18 kuruşun Kırklareli- Vilâyeti Hususî Muhasebe eşhas zimemi hesabından tenzili,

2 — Çiçekdağ eski Varidat Kâtibi Fahri ve Tahsildar Ahm-edde ikramiye olarak verilen 14 lira 93 kuruşun tediyei müteakip ikramiye verilmemesi hakkındaki tebligata tevfiakan eşhas zimemine alınması icab etmiş ve yapılan takibata rağmen tahsiline imkân bulunmamış olduğundan meblâğı mezkûrun Kırşehir Vilâyeti Hususî Muhasebe eşhas zimemi hesabından tenzili,

3 — Hastahane Başhekimi Abdülkadir 1932, 1933 senelerinde röntgen iktisası ücreti namile verilen mebalığın Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletinin tayin emrine istinat etmediği cihetle mumaileyh namına teşhas zimemine alındığı ve bilâhare mucibe iktiran ettirildiği ve mahkemeden hüküm istihsal olunduğu cihetle bakiyei zimmet olan 1475 lira 89 kuruşun Çankırı Vilâyeti Hususî Muhasebe eşhas zimemi hesabından tenzili mezkûr vilâyetler umumî meclislerince karara bağlanmıştır. Vaki talebin kabulile yukarıda zikredilen sebepler dolayısıle Kırklareli, Kırşehir, Çankırı Vilâyetleri Hususî İdarelerine ait cem'an yekûn 1685 liranın İdarei Hususiyei Vilâyat Usû- 11 Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesi ahkâmı tevfiakan tamamen tenzili tesbit kılınmıştır.

.....1742.....

4 — İşbu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

9/5/1940

-----o-----

1 — Ankara Vilâyet Umumî Meclisinin 25/3/1940 gün ve 85 sayılı mazbatasında Beypazarı Eski Malmüdürü Hüseyin Hüslinün 1931 ve daha evvelki senelerde idare hususiyeye ait hisseleri vaktinde teslim eylememesinden hususî idarece mumailiyh namına 57 lira faiz tahakkuk ettirilerek 1742 şhas zimmine alınmış ise de bu zimmetin hükmen tahsili için de hiç bir kanunî mesnet olmadığından

2 — Muş Vilâyeti Umumî Meclisinin 15/3/1940 gün ve mezkûr paranın, 2 sayılı mazbatasında halen Van Vilâyeti Hususî Muhasebe Müdürlüğünde bulunan Şükrü Aksoyun Muş Vilâyeti Hususî Muhasebe Müdürlüğünde müstahdem iken Umumî Meclisçe 1932 bütçesile maaşına zam olunan beş liranın tasdika gönderilen kadro cetveline konmamasından dolayı mumailiyhin 1932 yılında 1934 yılına kadar maaş farkından zimmetine alman 274 lira 20 kuruşun tenzili istenilmektedir.

Yukarıda zikredilen sebepler dolayısıyla Ankara ve Muş Vilâyetleri hususî idarelerine ait cem'an yekûn 331 lira 54 kuruşun İdarei Hususiyei Vilâyet Usulü Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesi ahkâmına tevfikân tamamı tensip kılınmıştır.

3 — İşbu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

9/5/1940

-----o-----

# Tevhidi içtihat kararları

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihad Heyeti Umumiyesinin  
49 E./39 K, numaralı karar sureti

**Öz :**

*Men i Harik Ni zamnamesinin 6 ncı maddesinin elyevm meri olup olmadığı hakkında:*

27 kânunusani 1306, 7 şubat 1891 tarihli Men'i Harik Nizamnamesinin 6 ncı maddesi elyevm mer'i olup olmadığı hususunda temyiz mahkemesi ceza heyeti umumiyesinin 21/2/1935 tarih ve 20/29/ ve üçüncü ceza dairesinin 12/6/1935 tarih ve 20/29/ ve üçüncü ceza dairesinin 12/6/1935 tarih ve 3817/2974 numaralı ilâmları arasında görülen mübâyenetin tevhidi içtihad yolu ile halli lüzumu C. Başmüddeiumumiliğinin 2849 numaralı müzekkeresile istenilmesine mebni keyfiyeti Tevhidi İçtihad heyet umumiyesinde müzakeile edilerek :

Neticede;

24 ikinci kânun 1306, 7 şubat 1891 tarihli Men'i Harik Nizamnamesinin, ceza hükmünü ihtiva etmesi itibarile halen mer'iyet veya merfuiyeti ihtilâf mevzuunu teşkil eden 6 ncı maddesi belediye dairelerinin ceza hükmüne mezun olmadıkları ve 1274 tarihli Ceza Kanununun 254 üncü maddesi hükmünce alelittlak : (İdarei belediye tarafından neşrolunan nizamata tevfiķ hareket etmeyenler) in mahkemeler tarafından bir beyaz beşlikten beş beyaz beşliğe kadar para cezasile cezalandırıldığı bir zamanda şehir ve kasabalarda yangın zuhuruna sebebiyet verecek dikkatsizliklerin nisbî ehemmiyetine mebni sözü geçen 254 üncü maddedeki cezadan dört misli fazla ceza ile ve yine mahkemeler vasıtasile men ve zecrî gajtesile mevzu olup 16 nisan 1340 tarihine kadar mer'iyeti devam etmiş ise de o tarihte

neşrolunan 486 numaralı (Umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye hakkında) ki kanunun beşinci maddesi hükmünce kavanin ve nizamat ve talimat ve mukarreratı belediyeye muhalif hareket edenlerden yüz kuruştan iki bin kuruşa kadar para cezası alınacağı ve 6 ncı maddesi hükmünce işbu cezaların zabıtaı belediye memurlarının tanzim ve ita edecekleri zabıt varakaları üzerine Ankara ve İstanbulda Emanet Encümeni ve diğer mahallerde belediye meclisleri tarafından hükmolunacağı tahmin olunmuş ve men'i harik nizamnamesi de belediye nizamatmdan bulunması hasebile hükmüne muhalif hareketlerin altıncı maddesinde konulan cezaî müeyyidesi 16 nisan 1340 tarihinden itibaren zikrolunan 486 sayılı kanunun ahkâmı cezaiyesi şumulüne girerek mer'iyetten sakit olmuş ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ezcümle 19 uncu ve 70 inci ve 83 üncü maddelerde belediye meclis ve encümenlerinin cezaî salâhiyetlerini daha vazıh esaslara irca suretile teyid etmekle beraber 162 nci maddesile kendi hükümlerine muhalif bilcümle ahkâmın mülga bulunduğunu tasrih eylemiş ve 486 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren 15 mayıs 1930 tarih vfe 1608 sayılı kanunun birinci maddesile de belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin menettiği fiilleri işleyenlerle emrettiği işleri yapmayanlar hakkında belediyelerin hükmüne salâhiyetli bulundukarı para cezalarının yukarı haddi elli liraya iblâğ olunmakla beraber kaza salâhiyetleri üç günden on beş güne kadar meslek ve san'atın tatili cezalarına teşmilen tevsi olunmasına mebr.i halen zikri geçen Men'i Harik Nizamnamesinin bir mecdiyeden beş mecdiyeye kadar ceza hükmünü ihtiva eden altıncı maddesinin tatbik kabiliyeti kalmamış olduğuna bir muhalif reye karşı ekseriyetle karar verildi.

15/3/1940

-----O-----

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçflihad Heyeti Umumiyesinin  
27 E./48 K. numaralı karar sureti**

**Öz :**

*Köy korucularının memurin mihakematı hakkındaki kanuna tâbi memurlardan olup olmadığı H:*

Köy korucularının memurin muhakematı hakkındaki kanuna tâbi memurlardan olup olmadığı noktasında Temyiz Mahkemesi Ceza Heyeti Umumiyesinin 8/5/1933 tarih 103/95 ve 9/5/1938 tarih ve 34/33 sayılı kararları arasında husule gelen mühayenetin tevhidi içtihad suretile halli C. Başmüddeiumumiliğinin 2089 numaralı müzekkeresile istenilmesine mebni keyfiyet tevhidi içtihad heyet umunii- yjesnde müzakere edilerek:

Neticede;

Kır, çarşı, mahallât bekçileri, memuru tarif eden 788 .sayılı kanunun birinci maddesinin dairei şumulünden hariç ve hususî kanunlarına göre zabıtai mahalliyenin tahtı nezaretinde olup zabıtai mania ve adliye vezaifinde ona muavenetle mükellef ve işbu vezaifin ifası sırasında yalnız jandarma ve polisin malik olduğu salâhiyeti haiz olmalarına mebni bu vazifelerinden münbais veya vazifelerinin ifası sırasında hadis olan suçlardan dolayı ilk tahkikatın icrasında umumî hükümler tatbik olunup Memurin Muhakemat Kanununun. (4) üncü maddesindeki istisnaî hüküm carî olamayacağına ekseriyetle karar verildi.

14/3/1940

-----o-----

.....1746.....

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihad Heyeti**  
**Umumiyesinin 32 E./51 K. numaralı**  
**karar sureti**

**Öz :**

*Köy ihtiyar heyetine, kanunî vazifelerini görmek üzere, şartlarını ve müzakere ve karar nisabını haiz toplantılarında vukubulacak taarruz ve hakaretlerin T. C. Kanununun 268 inci maddesindeki unsurları haiz bir cürüm teşkil edeceği H.*

İfa ettiği vazifeden dolayı köy ihtiyar heyetini tahkir etmekten suçlu eşhas hakkında Türk Ceza Kanununun 266/1 inci maddesinin tatbiki lâzım geleceği yolunda dairede ötedenberi müstekar içtihadı aykırı olarak 268 inci maddenin tatbiki lüzumuna dair yeni bir ekseriyet hasıl olduğundan meselenin tevhidi içtihad yolu ile haili temyiz dördüncü ceza dairesi reisliğinden istenilmesine mebni keyfiyet tevhidi içtihad heyeti umumiyesinde müzakere edilerek :

Neticede;

Ceza Kanunu : 266 ncı maddesi mucibince; resmî sıfatı haiz her hangi bir memura; 268 inci maddesi mucibince de, siyasî veya İdarî bir heyeti resmiye huzurunda veya bir hâkimin muhakeme ettiği sırada kavlen veya fiilen hakarete bulunmağı cezalandırmış olmasına ve 18 mart 1340 tarihli Köy Kanunu dahi köylülere ait işleri âmme hizmetlerinden yani cemiyetin teşekkülü unsurlarına veya İctimaî rabitaların teyid ve takviyesine ait olup da ifası Devlet tarafından temin, tanzim ve murakabe olunan maslahatlardan addederek bunun tedvir ve şevkini doğrudan doğruya bir memur saydığı muhtarın refakatında çalışan ihtiyar heyetine vermiş ve meselâ; kanunların mer'iyetini temin ve onlara nezaret etmek (Köy Kanunu fasıl - 5) imece yolu ile köylüye mükellefiyet yükletmek



.....1747.....

Köy Kanunu fasıl - 3) köylü arasında muayyen ihtilâl ve davaları tahkim veya kaza suretinde intihâen veya ibâciaen hal ve fasletmek (Köy Kanunu fasıl - 6) gibi en esaslı işlerde salâhiyetini kabul eylemiş olmasına göre bu 701da teşekkül şartları itibarile siyasi veya idari bir heyet olduğu kanunun sarahati ile de kaza salâhiyetini haiz bulunduğu söz götürmeyen ihtiyar heyetine, bu kabil işleri görmek üzere, şartlarını ve müzakere ve karar nisabını aaiiz toplantılarında vukubulacak taarruz ve hakaretler Jeza Kanununun 268 inci maddesindeki unsurları haiz bir :ürüm teşkil edeceği kanun metin ve müeddasma muvafık olduğuna çoğunlukla karar verildi.

14/3/1940

-----O-----

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihad Heyeti Umumiyesinin  
11 E./60 K. numaralı kararı**

**Öz :**

*intikal ve ferağ muamelelerinin aynı zamanda yapılamış halinde Meden Kanunun 931 inci maddesinin hükümlerinden istifade edileceğine dair.*

İntikal ve ferağ muamelelerinin aynı zamanda yapılması halinde Kanunu Medenin 931 inci maddesi hükmüne istinad edilemeyeceği kabul edilerek şimdiye kadar bu şekilde karar verilmekte iken bu kerre mümasil bir hâdisenin tetkiki esnasında evvelki içtihada mübayin bir ekseriyet husule geldiğinden işbu mübayin içtihadların tevhidi içtihad yolu ile halli lüzumu Temyiz Birinci Hukuk Dairesi Reisliğinden istenilmesine mebni keyfiyet Tevhidi İçtihad Heyeti Umumiyesinde müzakere edilerek:

.....1743.....

Neticede;

Bir kimsenin bir gayri menkûl aynî hak üzerinde muteber bir temliki tasarrufta bulunabilmesi Kanunu Medeninin 633 üncü maddesinin son fıkrasına göre gayri menkulün o kimseye intikal ve tescil merasiminin ikmâl edilmiş olmasına mütevakıftır.

İntikal ve ferağ muamelelerinin her ikisi için sicil muhafızına yani tapu memuruna bir ilmühaber ibraz edilmiş olması fariğ lehine intikal muamelesinin mefruğunleh namına ferağ ve tescil muamelesine tekaddüm etmesi zarureti ortadan kaldırmaz. Tapu memurunun intikali gösterdiği aynı zamanda ve aynı sayfada ferağ muamelesini yürütmüş olması halinde de mefruğunlehin iktisabı tapu sicillindeki kayda istinad etmiş demektir. Gayri menkûl mülkiyetini veya diğer aynî bir hakkı bu suretle ve hüsnü niyetle iktisabeden kimse mezkûr kanunun 931 inci maddesi hükümlerinden istifade edebilir.

Mücerred iki muamelenin, hatta ikiden ziyade muamelenin bir ilmühaber üzerine ve aynı günde yapılmış olmasından dolayı bu istifade hakkı selbedilmeyip iktisabının iptali için sui niyetle hareket etmiş olduğunun sübutu lâzımdır.

15/3/1940

-----o-----

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihad Heyeti Umumiyesinin  
42 E./61 K. numaralı kararı**

**Öz :**

*Dükkân ve kahvehane gibi yerlerde  
gündüzün yapılan sirkat suçları  
hakkında 491 inci maddenin dör-  
düncü bendinin tatbik edileceği H.*

Dükkân ve kahvehane gibi yerlerde gündüzün yapılan sirkat suçları hakkında 491 inci maddenin dördüncü ben-

dinin tatbiki lâzım geldiği İkinci Ceza Dairesinin içtihadı cümlesinden iken ahiren bu kabil yerlerin umuma açık olması itibarile buralarda işlenen sirkatlerin alelade açık yerlerde vuku bumaş sirkatlerden farkı olmadığı nazara alınarak ve 491 inci maddenin dördüncü bendinin izinsiz girilemeyecek yerlere matuf bulunduğu esasına dayanılarak mezkûr maddenin birinci fıkrasının tatbiki; kanunun maksadına muvafık olacağı merkezinde yeni bir ekseriyet tahassül ettiğinden bu suretle meydana gelen içtihad ihtilâfının halli mezkûr daire riyasetinin 251 numaralı müzekkeresile istenilmesine mebni keyfiyet Tevhidi İçtihad Heyet Umumiyesinde müzakere edilerek :

Neticede;

İçtihadların tevhidi zımında Türk Ceza Kanunu; Hırsızlık cezasının çalman malın keyfiyetine ve hırsızlığın ikai için kullanılan vasıtaya ve vuku bulduğu mahalle ve hırsızlığın yapıldığı zamana göre teşdid edilmesi esasını kabul etmiş ve (2275) numaralı kanun ile tadilât yapılırken bina içinde yapılan hırsızlıklar hakkında 491, 492, 493 üncü maddelerle ayrı ayrı cezaî hükümler vazedilmiş olmasına ve bina içinde yapılan hırsızlıklar; ika olunduğu zamana ve ikai şekline göre aynı derecede vehamet arzetmediği için hırsızlığın gündüzün bina içinde yapılması halinde, 491 inci maddenin dördüncü fıkrasile teşdiden altı aydan İki seneye kadar ve geceleyin yapılması halinde de 4 92 nci maddenin birinci fıkrasile bir seneden üç seneye kadar ve bu yerlere sun'î vasıtalar ile veya şahsî çeviklik sayesinde mâniâlar kaldırılıp girilmek ve aşılmaq suretile bilisizliğin işlenmesi halinde dahi 493 üncü maddenin birinci fıkrasile üç seneden beş seneye kadar hapis cezaları tayin edilmesine ve binadan rıadud olan bir dükkâna gündüzün alış veriş etmek maksadile girip de alış veriş ettiği sında hırsızlık yapan şahıs ile alış veriş niyeti olmaksızın girerek dükkân içinde hırsızlık yapan şahsın hareketlerini; takip edilen kasd ve niyet noktasından birbirinden tefrik etmeğe ve hırsızlık cezasını tayin sırasında binaya izin

.....1750.....

li veya izinsiz girilmiş olması cihetinden bir tasnif yapmağa veya bina içinde ika edilen bir sirkati bazı mülâhazat ile açıkta işlenmiş farz ve telâkki eylemeğe 491 inci maddenin dördüncü fıkrasında mevcut (hırsızlık bina içinde işlenirse) yolundaki mutlak sarahat mâni olduğu gibi bu fıkra hükmünün; yalnız izinsiz girilen binalara hasr ve kasredilmesi; gerek (sirkat mahallinin) başlı başına cezanın teşdidî için sebep tutulması hakkındaki kanun vazmın maksadı ve gerek hırsızlık cezasının teşdidine sebep tutulan mezkûr (491) inci maddenin diğer fıkralarındaki hükümler ile kabili telif bulunmamasına göre dükkân ve kahvehane gibi yerlerde gündüzün yapılan sirkat suçları hakkında (491) inci maddenin dördüncü bendinin tatbiki ica'dettiğine sülûsan ekseriyetle karar verildi.

19/3/1940

-----0-----

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihad Heyeti Umumiyesinin  
9 E./62 K- numaralı kararı**

**Öz :**

*Türkiyedeki ecnebiler kanunda yazılı muayyen müddet zarfında, beyanname vermezlerse bu hareketlerin cemimi mütemediyeden mi yoksa ceraimi aniyeden mi olduğu H :*

Türkiyede ecnebilerin seyahat ve ikametleri hakkındaki kanunda muayyen müddet zarfında beyanname vermeyenlerin bu hareketi ceraimi mütemediyeden veya anî ceraimden olduğu hususunda Üçüncü Ceza Dairesinin 1/7/1935 tarih ve 7991/5586 numaralı kararı ile 19/1/1937 tarih ve 370/436 numaralı kararları arasında hasıl olan ihtilâfın halli için Başmüddeiumumilikten vaki müracaat

izerine keyfiyet Tevhidi İçthad Heyet Umumiyesinde mü-  
zıkere edlerek:

Neticede;

Aralarında mübayenet vücudundan batısolunan iki kanırın verildiği 1 temmuz 1935 ve 19 ikinci kânun 1937 farillerine nazaran yabancıların ikamet ve seyahatları haklındaki 2 mart 1331 tarihli kanun ile o kanunun dördüncü ve dokuzuncu maddelerini değıştiren 983 numaralı kamun meriyeti zamanında sadır oldukları anlaşılmısına ve f.er ne kadar o kanunlar hükmünde, alınması lâzım gelen kamet tezkereleri muayyen bir müddete tâbi bulunmamış ve o tezkereyi almayanlara müterettip ceza dahi nevi mahiyeti musarrah olmaksızın alelittlak on lira para cezası olarak muayyen bulunmakla beraber bu cezanın mesulü tarafından tediyesi halinde hükme hacet kalmaksızın alâkadar zabıta idaresince kabul ve tesellümü tecviz kılınmış idise de mütebayın kararların sudurundan sonra yukarda zikrolunan 2 mart 1331 tarihli muvakkat kanıma ek olarak neşrolunup 1 eylül 1937 tarihinden itibaren meriyete konulan 3177 sayılı kanunun birinci ve dokuzuncu maddeleri onbeş günden fazla kalmak üzere Türkiyeye gelen yabancıların vurudlarmdan itibaren muayyen müddet zarfında almağa mecbur bulundukları ikamet tezkerelerini müddetcfe iki aylık, bir senelik ve iki senelik olmak üzere tahdiden üç kısma ayırarak her kısmın müddeti bitince tecdidi mükellefiyetini ikame ve muvakkat maddsi de meriyetinden itibaren her yabancının o kanuna göre yeniden tezkere almak mecburiyetini vaz'etmiş olduğı gibi her iki kanunun yerine geçip 16 temmuz 1938 tarihinden itibaren meriyet alan 3529 sayılı kanunun beşinci ve altıncı maddeleri bu esası teyid ve müddeti zarfında tezkere alamayan veya tezkeresini yeniletmeyen yabancıların bu hareketlerine yirmi dokuzuncu maddesinde cürüm cezaları tayin eylemiş bulunmasına mebni hâlen her üç kısım ikame: tezkeresine müteallik mecburiyetlerin taallük eylediğı meodelferden itibaren yerine getirilmemsile cürmiyet baş-

.....1752.....

layacağı cihetle muayyen müddetin hitanından sonra tekrar tezkere almayanların kanun hükmünü ihlâl etmiş olacaklarından mülga kanunun ibhamından doğmuş olan mütebayin içtihatların telif ve tevhidine mahal kalmamış olduğuna ittifakla karar verildi.

8/4/1940

-----0-----

## Mülkî Teşkilat

1 — Balıkesir vilâyeti Dursunbey kazasının Kavacık nahiyesine bağlı Hacıahmetpınarı köyünün, Dursunbey kazası merkez nahiyesine bağlanması,

2 — Çoruh vilâyeti Berta nahiyesine bağlı Çimenli ve Güzel köylerinin (Çimenli) adı altında birleştirilmesi,

3 — Bolu vilâyeti Akçakoca kazasının yukarı ve aşağı Meze köylerinin (Uğurlu) adı altında birleştirilmesi,

4 — Konya vilâyeti Akşehir kazasının Tuzlukçu nahiyesinin Orta ve Dipi köylerinin (Ortadipi) adı altında birleştirilmesi,

5 — Denizli vilâyeti Çivril kazasına bağlı Uğurlu ve Serbanşah köylerinin (Uğurlu) adı altında birleştirilmesi.

6 — Antalya vilâyeti Elmalı kazasına bağlı Bayralar ve Yazı köylerinin (Bayralar) adı altında birleştirilmesi,

7 — Konya vilâyeti Bozkır kazasının Hocaköy nahiye merkezi olan Hocaköy ile aynı nahiye Papuççu köylerinin (Üçpınar) adı altında birleştirilmesi,

8 — Bolu vilâyeti Mengen nahiyesine bağlı Türkbeyli ve Beşler köylerinin (Türkbeşli) adı altında birleştirilmesi 13,5/940 tarihinde onanmıştır.

# Vekâletimiz Tamimleri

Emniyet U. Müdürlüğü

## Ş. 6

Vilâyetine

Öz :

*Çift hayvanlarını satan menkûl eshas hakkında:*

**Sayı : 61522-3**

1 — Vekiller heyeti kararile Tunceliden nakledilerek muhtelif vilâyetler bölgesinde iskân edilmiş bulunan eşhasa hükümetçe yapılan kanunî yardımlar meyanında müstahsil vaziyete geçmeleri için iskân idarelerince verilen toprak, tohum ve bilhassa çift hayvanlarını sattıkları haber alınmaktadır.

2 — Şarktan garbe nakledilen eşhasın iskân ve geçim vaziyetinin iyi bir eşkilde tanzim edilerek bulundukları yerlerde müstahsil vaziyete geçmelerini ve böylece eski yerlerinden daha rahat ve müreffeh yaşamalarını temin mak- sadile yapılan yardımlar mhyanında verilen çift hayvanlarınm bazı düşüncesizler tarafından satılması takibedilen gayeye tamamen zıd olduğundan kendilerine ziraat yapmaları için devletçeverilen çift hayvanlarını ve tohumları satmanın memnu olduğu ve aksi surette hareket edenlerin para cezasile tecziye edilecekleri yolunda vilâyetlerce vilâyetler idaresi kanununun 68 ci maddesine göre bir karar ittihaz /edilerek bunun en küçük köylere kadar halkın bilgisine isali ve tatbikine itina olunması suretile bu halin önüne geçilmesi lâzımdır.

3 — İktizasının ona göre ifasile devletin verdiği to-



'hum, çift hayvanlarının cahilane düşüncelerle satılışına kafiyen meydan bırakılmamasını rica ederim.

M. İ. U. M.

Vilâyetine

Öz :

*Köy birlik projelerinde nahiyeleş-  
zerine münkasem yeni bir etüd ya-  
pılması hakkında :*

4/1/937 gün ve 31/175 sayılı tamim ile merkezî bir köy etrafında ve beş kilometrelik nısıf kutur dahilinde köy idarelerinin tevhide maksadile vaki olan tebligata cevaben vilâyetlerce tetkikat yapılarak cedvelleri ve haritaları gönderilmişti. Bu malûmat üzerine Vekâletçe lâzımgblen incelemeler yapılmaktadır. Ancak bu iş üzerinde yürürken yukarıda beyan edilen toplulukların vaziyetlerine halel gelmemek üzere iki veya üçünden mürekkep bir nahiye kurulması da derpiş edilmekte olduğundan yukarıki birlikleri ihtiva etmek ve nısıf kutru vasatı olarak onbeş kilometreyi geçmemek şartile ve nahiyeleş üzerine münkasem yeni bir etüd yapılması faydalı görülmüştür.

Binaenaleyh hava, su., yol, arazî, emniyet ve iktisad bakımından büyümeye en elverişli ve mümkün mertebe merkezî bir vaziyette bulunan köylerin onbbş kilometre çevresindeki köy, oba, birlikleri gösterir mütemmim bir cedvele ihtiyaç hasıl olmuştur.

Evvelce yapılan hazırlıkları gösterir cedvellter bozulmayarak yalnız yukarıda izah edilen bakımdan tevsi edilecektir. Bu suretle aynı örnek ve eb'ada uygun mütentr mim cedvelBer yapılacak ve bu cedveller de hangi birliklerden münferiden veya müctemian bir nahiye teşkil olunabileceği ve nahiyeleşe kaç köy ve birlğın dahil edilebi-

.....1756.....

leceği isimlerde birlikte gösterilecektir. Bu taksimata göre vilâyet esası üzerinden de tanzim edilmiş bir harita ilâvesi lâzımdır.

Mezkûr cedvel ve haritaların ve bu baptaki mütalâatı bildiren raporun en kısa bir zamanda ikişer nüsha olarak Vekâlette bulundurulmasının teminini tamimfen rica eylerim.

Vilâyetlere ve Umumî Müfettişliklere yazılmıştır.

4/5/940

-----0-----

**M. İ. U. M.**

Vilâyetine

**Öz :**

*Köy birlik projelerinde nahiyeler üzerine münkasem yeni bir etüd yapılması hakkında:*

**Sayı : 363/7400**

4/1/937 gün ve 31/175 sayılı tamim ile merkezî bir köy etrafında ve fctes kilometrelik nısıf kutur dahilinde köy idarelerinin tevhibi maksadile vaki olan tebligata cevaben vilâyetlerce tetkikat yapılarak cedvelleri ve hartaları gönderilmişti. Bu malûmat üzerine Vekâletçe lâzımgelen incelemeler yapılmaktadır. Ancak bu iş üzerinde yürürken yukarıda beyan edilen toplulukların vaziyetlerine hâlel gelmemek üzere iki veya üçünden mürekkep bir nahiye kurulması da derpiş edilmekte olduğundan yukarıki birlikleri ihtiva etmek ve nısıf kutru vasatı olarak onbeş kilometreyi geçmemek şartile ve nahiyeler üzerine münkasem yeni bir etüd yapılması faydalı görülmüştür.

Binaenaleyh hava, su, yol, arazî, emniyet ve iktisad. bakımından büyümeye en elverişli ve mümkün mertebe

.....1757.....

merkezî bir vaziyette bulunan köylerin onbeş kilometre çevresindeki köy, oba, birlikleri gösterir mütemmim bir cedvele ihtiyaç hasıl olmuştur.

Evvelce yapılan hazırlıkları gösterir cedveller bozulmayarak yalnız yukarıda izah edilen bakımdan tevsi edilecektir. Bu suretle aynı örnek ve eb'ada uygun mütemmim cedveller yapılacak ve bu cedveller de hangi birliklerden münferiden veya müctemian bir nahiye teşkil olunabileceği ve nahiyelere kaç köy ve birliğin dahil edilebileceği isimlerde birlikte gösterilecektir. Bu taksimata göre vilâyet esası üzerinden de tanzim edilmiş bir harita ilâvesi lâzımdır.

Mezkûr cedveller ve haritaların bu baptaki mütalâatı bildiren raporun en kısa bir zamanda ikişer nüsha olarak Vekâlette bulundurulmasının te'minini tamimen rica eylerim.

Vilâyetlere ve Umumî Müfettişliklere yazılmıştır.

4/5/940

-----0-----

**M. İ. U. M.**

**H. İ. M. Ş. M.**

Vilâyetine

**Öz :**

*Hususî İdare ve Belediyelere ait binaların icarı için Millî Korunma Kanununun 30 cu maddesinin tatbiki hakkında:*

**Sayı : 213/7401**

18/1/940 tarihli ve 3780 numaralı Millî Korunma kanununun dördüncü maddesi mucibince Vekiller Heyetince ittihaz olunan 3/4/940 tarih ve 2/13217 sayılı kararname

.....1758.....

ile 3780 numaralı kanunun 30 uncu maddesinin «Ankara ve İstanbul Belediye hudutları dahilinde ve diğer bilumum vilâyet merkezi olan şehir ve kasabalarda» tatbikine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Mezkûr kanunun 30 uncu maddesinde : Şehir ve kasaba ve iskele ve liman ve istasyonlarda gayri menkûllerki kira bedelleri bu kanunun tatbik mevkiine konmasına tekaüdüm eden senenin muayyen olan kira bedellerinden fazla olamaz» denilmektedir.

Binaenaleyh 2/13217 numaralı kararname ile tesbit edilen mahallerde, hususî idarelere ve belediyelere ait gayri menkûllerin de 2490 numaralı arttırma ve eksiltme kanununa tevfiikan, arttırmaya arz sırasında yukarıki hükümlerin göz önünde tutlması icap etmektedir.

Bunun için :

1 — Hususî idare ve belediyelere ait olup da halen icarda bulunan bir gayri menkulün icar mukavelenamesinin hitamında, içindeki kiracısı icar akdini yenilemek istediği takdirde bu gayri menkûlün arttırmaya çıkarılmıyarak kiracısına müddeti bitmiş kontratodaki şartlar dahilinde ve aynı bedel üzerinden ve kontratoya bağlamak şartile kiralınması, kiracı akdi yenilemek istemezse aşağıdaki madde mucibinç'e muamele yapılması lâzımdır :

2 — Gayri menkulün içindeki müstecir akdin tecdidini istemez veyahut gayri menkûl esasen boş bulunursa bu gayri menkûlün geçen seneki icar bedeli üzerinden ve 2490 numaralı kanun hükümleri dairesinde kiraya arzedilmesi, ve birden fazla talip zuhur ettiği takdirde, fazlayı nazara almaksızın vilâyet daimî encümleri ve belediye encümleri huzurunda aralarında kura çekilmek suretile müşterilerden birine kiralınması icap eder

Sürdüğü pey, geçen sene icar bedelinden noksan olan- müşterilen bu kuraya iştirâk et-tirllmiyecekleri tabiidir.

3 — Eski icar bedelinden talip zuhur etmediği takdirde, arttırma ve eksiltme kanunun mahsus hükümlerine göre yeniden icar bedeli takdir ettirilerek o gayri menkulün art

.....1759.....

tırmaya konulması lâzımdır.

Bu takdirde gayri menkûlün, evvelki sene icar bedeli mikdarmı geçmemsek üzere en fazla pey sürecek olana ihalesi lâzımdır.

Eski icar bedelinden fazla, olarak pey sürenlerin teaddüdü halinde aralarında yukarıki madde mucibince kura çekilir.

4 — Esaslı tamir veya ilâveler yapmak veya ihya ve imar letmek suretile bir gayri menkulün kıymetinde tebeddül husule getirilmiş ve bu sebeple geçen seneye nazaran, malûm olan icar bedelinin artırılması icap etmiş bulunursa, bu gayri menkûle 2490 numaralı kanunun 15 inci maddesi hükümleri dairesinde vilâyet daimî encümeni ve belediye encümenleri tarafından icar bedeli takdir ettirilmesi ve fakat bu bedelin geçen sente rayicine müstenit bulunması lâzımdır.

5 — 1939 da icara verilmediğinden geçmiş sene icar bedeli malûm olmayan gayri menkûller için de yukarıki maddede olduğu gibi 1939 rayicine göre icar bedeli takdir ettirilerek kiraya çıkarılması lâzımdır.

6 — Bütün bu muamelelerde 2490 numaralı kanunun ilân, depozito akit icrası, ilâh... gibi hükümleri mahfuzdur.

Hususî idare ve belediyelere ait gayri menkûllerin icarı isterinde bu esaslara göre muamele yapılması ve keyfiyetin Hususî İdare ve Belediyelere de tebliği tamimen rica olunur.

5/5/940

-----o-----

**M. İ. U. M.**

**Köy Hs. Ş. M.**

Vilâyetine

**Öz :**

*Köy evlerinin ıslahı ve kiremitlenmesi hakkında:*

**Sayı : 7500**

1 — Millî Şefimiz Sayın Reisicumhur İsmet İnönü;

Erzurum seyahatlerinde müşahede buyurdıkları hususa ta ait notları arasında; orta Anadolu da köylerdi damlardan kurtulamamız; tuğla ve kiremiti yayamamaklığımızın gittikçe daha ziyade hayret edilecek bir mevzu halini aldığı tesbit buyurmakta ve bu mevzuu daha yakından ve ameli bir surette tetkik etmemizin ameli bir tedbir bulabilmek bakımından, faydalı olacağını da emir ve tavsiye etmektedirler.

2 — Sayın Reisicumhurumuz evvelce şimalî Anadolu da yapmış oldukları bir gezide öle köy evleri meselesine işaret buyurmuşlar ve bu direktifleri 23/3/939 gün ve 3016 sayılı tamim ile tebliğ olunarak tuğlalı, kiremitli, sıhhi köy evlerinin inşası etrafında gereken teşviklerin yapılması ve köylü için taş, tuğla ve kiremit ocakları tesis edilerek imece ile bunların işletilmesi; bu suretle de malzeme yönünden köylünün yardımsız bırakılmaması bildirilmişti.

3 — Son yer sarsıntısı; duvarları adi veya yuvarlak çay taşından veyahut sadece kerpiçten ve bağlantısız yapılmış dam ve evlerin elim hasaratı yanında duvarları muntaazm taşdan, tuğla ve kerpiçten yapılmış ve fakat ayrıca divar içleri az fasılalarla karşılıklı ve çepçevre kuvvetli hatıllarla bağlanmış köy evleri zayıflığının çok mahdut olduğunu göstermiştir. Bu feci hâdise; köy evleri yapıma tarzında elde tutulması zarurî inşa tarzı hakkında da acı örnekler vermiş ve bilhassa toprak dam evlerin köy inşaatı arasında bundan sonra sureti kafiye de yer almaması icabedeceğini tespit ettirmiştir.

4 — Millî Şefin her iki gezide de bilhassa işaret buyurdıkları ve köylünün sıhhat ve hayatı ile en çok alâkadar köy yapıları etrafındaki yüksek buyruk ve direktiflerinden ilham alarak 21/6/937 gün ve 5264 sayılı tamimde işaret edildiği veçhile köy kanununun 13 üncü maddesinin 10 ve 11 inci fıkraları gereğince yerleri tayin ve tespit olunmuş köy içi çaprazlama yollarını nve köy meydanının etrafına yapılacak âmm hizmetlerine ait yapı ve tesislerle köy orta malı emlak ve akarati için tahsis olunmuş yerler

dışında kalacak ve yerleri mahallen işaretlenmiş kısımlarda yapılacak süknaların köylünün İctimaî hayat ve İktisadî zaruretlerine ve sağlık icaplarına uygun surette bahçeli ve bol ağaçlı arsalar üzerinde inşa edilmesi hususunun teşvi.k, terkip ve takip edilerek tahakkuk ettirilmesi çarelerine te vessül buyrulması; mecburî işlere alınmak suretile evi yanan feya yıkılanlar hakkındaki köy kanununun 14 üncü maddesinin 22 ci fıkrası tatbikatında ve köy orta malı yapılarında bu tamim hükümlerine ve selâhiyetar mütehassislarca tespit olunmuş esaslara aykırı inşa tarzlarına ve sözü geçen 5264 sayılı tamim gereğince umumî yapılarda plânsız inşaata sureti kafiyyede meydan verilmemesi yerinde ve zarurî bir tedbir olacaktır.

Keyfiyetin bütün köy idarelerde ilgili dairelere de tebliğini rica ederim.

7/5/940

-----0-----

**Mahallî İ. U. M.**

**Köy Hsap Ş. M.**

Vilâyetine

**Öz :**

*Köylerde mahallî işlere ait muame-  
lâtın iki dejterde tevhide hakkında:*

**Sayı : 438/8199**

1 — Köylerde mahallî işler için kullanılan defterlerin mühim, bir yekûna vardı; teşkilâtı zayıf köylerde ekseriyetle tutulmayan bu defterler yüzünden köy sandıklarına lüzumsuz ve sebepsiz külfetler tahmil edildiği gibi muamelâtın da artırıldığı görülmüş ve bütün işlerin iki defterde teksif vie tevhide tensip kılınmıştır.

2 — Köy idarelerinde bundan böyle köy kanununun is-

tüzam ettiği bilumum muamelât ve mukarrerat «Karar defterinde,» hesabata müteallik işlerde «hesap defterinde» yürütülecek ve ayrıca mükellefin salma ve imece tahakkuk, ve tahsilini daimî surette takip edebilmek üzere (mükellef salma ve imece kontrol) defteri adında bir de yardımcı defter kullanılabilecektir. Teşkilât ve bütçeleri müsait yerlerde köy muhtar ve ihtiyar meclisleri bunlar haricinde kalan, ve halen kullanılan diğer defterleri örneklerine göre yardımcı defter şeklinde eskisi gibi kullanmakta muhtardır.

3 — Karar defterine; bu deftere öteden beri yazılan mukarrerattan mada ilmühaber defterine yazılan köy mazbata ve ilmühaberleri; devir defterine yazılan devir mazbataları; köy davalarına ait kararlar; makbuz defteriyle karşılanan muameleler; 3664 sayılı kanunda bahse mevzu salma itiraz kayıt ve tevzi kararları; bütçe gelir gider hesaplarıyla kararnameleri; demirbaş ve orta mallara ait kayıtlar., aynen geçecek ve bilumum kanun; nizamname; talimatname, tamim ve emirler ayrıca kanunlar ve emirler defterine geçirilmiyerek ihtiyar Meclisin de okuduğunda gereği hakkında ne karar verilirse deftere bu yazılacak; bunlara da. kararın tarih ve numarası işaret olunduktan sonra her biri aidiyetinle göre ayrı ayrı klâsör veya musanniflerde saklanacaktır. Salma itiraz safhaları karar defteri üzerinde yürütüleceği gibi tahakkuk, katileştiği anda (mükellef salma ve imece kontrol) defterine geçirilerek, müteakip tahsil muamelesi bu defter üzerinde takip olunarak işlene-  
necektir.

Köy davalarına aic mukarreratla demirbaş ve orta malları kayıtları için ihtiyaç nispetinde -örneklerine göre- karar defteri sonunda sahife tahsisi suretiyle bu muamele aynı defter içinde nüstakilen de takip olunabilir. Köy makbuz defterleri bundan böyle kaza ve vilâyet merkezlerindeki köy bürolarında tutulacaktır. Köy karar suretlerine defterdeki numara ve tarih aynen atılacak, numarasız ver kayıtsız evrak muameleye konmıyacak ve kabul olunmıyacaktır.



4 — Hesap defterinde de; varidat, masraf müfredat,, köy gelir gider mahsul gelir gider, sandık, anbar, imece defterleri adı altında muhtelif örnekler üzerinde kullanılan bütün hesap muamelâtı ile mahsul ve imece hesaplarının cins ve kıymet ve mikdarları da gösterilerek yürütülecektir- Buna mütenazır olarak hazırlanmış olan bütçe örneği de gönderilmiştir.

37 inci maddenin 6 ncı fıkrası buyruğunca muhtar her ay başı köy meclisine hesap vermeğe mecbur olduğundan bu kontrol ve mürakabenin muntazaman ve en küçük hesap ve işlere varıncıya kadar yapılmasının temini ve bu tetkik ve mürakabeyi müteakip her ay başında bir ay zarfındaki tahsilat ve masarifatın bütçe fasıl ve maddelerine göre ve bilanço mhiyetinde olmak üzere ilişik örneğe göre bir de hesap hulâsası yapılarak tasdik edilmesi ve yıllık kat'î hesabın da bu hesapları tutması lâzımdır. İş cetvelleri de yıllık esası üzerinden tanzim olunacaktır.

5 — İdarei umumiyeye ait olup muhtelif kanun, nizamname ve talimatnamelerle köylerde kullanılması mecburî olan nüfus, evlenme, sicil, yolcu ve yabancı, nakil vasıta- arı, ölü gömme ve teftiş defterleriyle posta cüzdanı eskisi gibi örneklerine göre kullanılacaktır.

6 — Yeni hesap defteri de ile mükellef salma ve imece kontrol defteri örnekleri, 2/3/937 gün ve 1571 sayı ile gönderilen örneklerin aynidir. Sözü geçen tamimle gönderilen izahnamede tasrih edilen biçim ve ebatta tab olunacak ve kullanılması temin edilecektir. Yalnız her iki sayfada sondan ikinci sütunları teşkil eden (gelirin veya masrafın ne için alındığı) sütunları (fasıl, madde) namı altında iki sütuna ayrılacak ve bunlarla bütçe tahsilât ve sarfiyat hesaplarının kontrolü temin olunacaktır.

Ayrıca aynı defterin umumî yekûna ait 1 inci sütununun da imece sütunlarının sonuna konması suretiyle esasta küçük bir tashih yapılması muamele noktasından zarurî görülmüştür.

.....1764.....

Karar defterine kararın sıra numarası, ihtiyar meclisine gelen evrakın tarih ve numarası, nereden geldiği, konuşulacak işin mahiyeti ve hulâsası ve verilen kararın metni için sütunlar tahsis olunacak, sonuna da Meclisin verdiği kararın muhtarlar tarafından ne suretle ve ne muamele yapılarak yerine getirildiği hususu gösterilmek üzere bir sütun ilâve edilecektir. Köylerde dosya tutulamayacağından bu sütunda kararın tebliğ, tatbik ve icra safhaları tarih ve numaralarıyla muntazamın gösterilecek ve her işin ne muamele gördüğü bu kısımdaki izahatla anlaşılabacaktır.

7 — Mecburî olan ana defterlerini ve bütçeyi ikincikânunun birine kadar her köyün tedarik etmesi, kaza veya vilâyet idare heyetlerine sayfalarını mühürlettirerek tasdik ettirmesi icabeder.

Gereğinin bütün köy idarelerine tebliğini ve icabeden tedbirlerin alınmasını rica ederim.

14/5/1940

-----o-----

**M. İ. U. M.**

**Köy Ş. M M.**

Vilâyetine

**Öz :**

*Çankırı vilâyeti köy bürosunun tef-  
tişinde teshil olunan noksanların  
tavzihi hakkında:*

**Sayı : 763/7000**

C. — 5/4/940 gün ve Hususî Muhasebe 598 sayılı yazıya:  
Çankırı vilâyet köy bürosu işlerine ait Mülkiye Müfet-

.....1765.....

tisi Seracettin Saraç tarafından tanzim edilen teftiş lâyihasındaki noksanlara dair tavzih talebiyle serdolunan, mülâhazalar tetkik olundu:

1. — Köy kanununun 29 ve 33 üncü maddeleri, muhtarlar verilegelmekte olan buyrultu usulünü kaldırmış ve Vekâletin bu husustaki noktai nazarı 30/6/939 gün ve 363/ 10402 sayılı tamimle bildirilmiştir. Binaenaleyh bu kanunî zarurete göre muamele ifası lâzım gelir.

2. — Korucuların fotoğraflı hüviyet cüzdanları jandarma dairesince verilmekte ve mahsus defterine de kaydedilmekle olmasına göre köy bürolarında ayrıca bu yolda bir kayıt tesisine lüzum görülmemiştir.

3. — Köy imarının intihabını müteakip müftü buyrultusu ile tayin olunduklarına binaen isim ve hüviyetlerde birer fotoğraflarının köy bürolarında bulundurulması muvafık olur.

4. — Köylerden gelecek aylık icmal cedvelleri hususî dosyalarında hıfzedildiğinden bunların da ayrı bir deftere kaydedilmesine lüzum yoktur.

Gereğinin buna göre ifası rica olunur.

Cevaben Çankırı vilâyetine tamimen bütün vilâyetlere yazılmıştır.

26/9/1940

-----0-----

**M. Ş. M U.**

**Ş. 2**

Vilâyetine

**Öz :**

*Çocuk Esirgeme Kurumuna memur-  
rinden aza kaydı hakkında:*

**Sayı : 4701**

1 — Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Başkanlığının .25/4/940 gün ve 3380 sayılı örneği ilişiktir.

.....1766.....

Keyfiyet tamimen tebliğ olunur.

2 — Vilâyetlerle Vekâlet dairelerine yazılmıştır.

**Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezinin 25/4/940  
tarih ve 3380 sayılı yazısı örneğidir.**

Yurdumuzun en ehemmiyetli ve verimli bir vazifesini,, çocuk davasını başarmıya çalışan kurumumuzun mesnedi. Partimizin ve Hükümetimizin müzaheretli ve şefkatli halkımızın yüksek alıcenaplığıdır. Kurumumuza karşı her zaman ibzal buyrulan bu uluvvüCenap ve şefkati intizam dahiline koyarak muayyen varidat temin etmek ve buna istinat ederek muntazam bir programla çalışmak muvaffakiyet için esas olduğu malûmalileridir. Tes'it etmekte olduğumuz millî hakimiyet bayramile başlayan çocuk haftasında memurlarımızın şefkati hislerinden istiane ederek maddî ve manevî müzaheretlerinin esas olan kaydı ile yardımlarını esirgememelerini rica ediyoruz. Sermede asgari elli kuruş vermeyi taahhüt etmek suretile azalığı kabul buyurmak lütfunu deriğ etmiyecek olan Vekâletiniz memurları hakkında yüksek delâletinizi ve bu hususta yapılacak, defterin kurumumuza gönderilmesine izninizi rica ederim.. Lütuf buyrulacağına emin olduğumuz kıymetli müzaheretiniz maddî olduğu kadar manevî kuvvetimizi de arttıracığını arzeder saygılarımı sunarım.

20/5/940

-----o-----

**Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.**

**Ş. 2**

**Öz :**

*Koordinasyon bürosuna gönderilecek neşriyat hakkında:*

1 — Teşkilâtınız tarafından şimdiye kadar neşredilmiş

.....1767.....

dan ve badema neşredilecek bulunan kitap, mecmua, rapor vesaire gibi şayanı  
istifade neşriyattan ikişer nüshasının yüksek Başvekâlete bağlı Koordinasyon  
bürosuna gönderilmesi hakkında yüksek Başvekâletten alınan 30/4/940 arih ve  
Koordinasyon bürosu umumî kâtipliği 1/16 sayılı 'azmin bir sureti ilişiktir.

İrsali emir buyurulan neşriyatın doğruca mezkûr büroya gönderilmesini  
chemmiyetle rica ederim

2 — Umumî Müfettişliklere, vilâyetlere yazılmıştır.

**Başvekâletin 30/4/940 gün ve 1/61 sayılı  
yazısı suretidir.**

3780 No. lu kanunun 5 inci maddesi mucibince bu kanun hükümlerinin  
tatbıkma müteallik işleri görmek üzere Başvekâlete bağlı olarak tesis edilen  
koordinasyon heyetince icabında müracaat olunabilecek malûmat ve vesaiki  
:em ve telfik ve bu heyetçe emrolunan hususâtı tetkik etmek olduğundan,  
Vekâletiniz tarafından veya Vekâletinize )ağlı müessesat ve teşkilât tarafından  
şimdiye kadar neşretilmiş olan ve badema neşredilecek bulunan kitap, mecmua,  
rapor vesaire gibi aşyanı istifade neşriyattan ikişer nüshasının mezkûr büroya  
gönderilmesine müsaade buyurulmasını ve bu hususun teşkilâta tamimini rica  
ederim.

20/5/940

-----0-----

**Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.**

**Ş. 2**

**Öz :**

*Tunçeli vilâyet bölgesinde yapılan  
idari değişiklikler hakkında :*

**Sayı : 4482**

1 — Pülümür, Hozat, Ovacık ve Kalan kazalarında ya-

..... 1768.....

pılan İdarî değişiklik ile üç nahiyesin lağvı ve yeniden bir nahiye kurulması hakkındaki 17/4/940 tarih ve 15738 sayılı kararname 4499 sayılı resmî gazetede neşredilmiştir. Tamimen tebliğ olunur.

2 — Umumî Müfettişliklere, vilâyetlere ve Vekâlet dairelerine yazılmıştır.

10/5/940

-----0-----

### **Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.**

#### **Ş. 2**

Vilâyetine

#### **Öz :**

*Narh nahiyesi merkezinin Martoztis köyünden Giresor köyüne nakli E.*

#### **Sayı : 4309**

1 — İstihsâl olunan 17/Nisan/1940 tarih ve 15739 sayılı karnameye dayanılarak Van vilâyetine bağlı Şıtak kazasının Narlı nahiyesi merkezi Martanis köyünden Gi:e- sor köyüne nakledilmiştir. Tamimen tebliğ olunur.

2 — mumî Müfettişliklerle vilâyetlere ne Vekâlet dairelerine yazılmıştır.

4/5/940

-----0-----

**Varidat Umum Müdürlüğü****Şube : II**

Valiliğine

**Öz :**

*Buğdayı Kuruma Vergisi Kanunun-  
daki suçlardan dolayı açılacak âm-  
me davalanına Hâzinenin de müda-  
halesi hakkında:*

**Sayı : 26563/30 8873****U. E. 181**

2466 numaralı Buğdayı Koruma Karşılığı Vergisi Kanununun 2643 numaralı kanunla değişen 9 uncu maddesinin A fıkrasının 1 - 3 numaralı bñentlerinde yazılı suçlardan dolayı değirmen, fabrika, imalâthane sahip, müdür ve müessislerinin tecziyesi zımında ve bunlardan başka 64 seri numaralı buğdayı koruma vergisi umumî tebliğine merbut 7/4/1938 tarihli ve 2/8466 numaralı kararnameye tevfiķan da, kurşun mühürlü ve fakat nakliyle tezkeresiz unların müsaderesi ve sahiplerinin tecziyesi hakkında Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesi mucibince, açılan amme davarına Hâzinenin müdahale etmediğı ve mahkemelerce verilen beraat kararlarının ise ekseriyetle C. Müddeiumumilik] erince temyiz edilmediğı gibi, bidayeten davaya müdahale etmemiş olmasına mebni bu kararların Hâzinece de temyiz edilmediğı ve katileştiğı carî muhabereleden anlaşılmaktadır.

Buğdayı Koruma Vergisi Kanununa muhalif hareket eden eşhas hakkında tatbik olunacak müeyyideler meyanında hapis ve para cezasından başka ayrıca (kanuna muhlif hareket zımında) yakalanan ve elde edilen unların müsaderesi gibi Hazine hukukuna müessir müeyyideler mevcut olduğundan, istihsal edilen beraet kararları da ayrıca tahakkuk ettirilen vergi ve misil zamalarının terkinine kuvvetli bir mesnet teşkil etmesi itibarile bu kabil ceza

.....1770.....

davalarına at hükümlerin, binnetice Hazine haklarını daı ehemmiyetle alâkadar ettiği aşikârdır.

Buğdayı Koruma Vergisi Kanununa temas eden suçlarda hukuku âmme davasına iltihak edilmesi suçun isbatı medar olacak delillerin ikame ve münakaşası ve verilecek hükümlerin Hâzinece de temyiz edilebilmesini mümkün kılacağından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun muaddel 365 inci maddesinden istifade olunarak lüzumu halinde (aşhsî hak tasrih ve talep edilmeksizin) suçluların cezalandırılması ve elde edilen un ve nakil vasıtalarının müsaderesi talebile hukuku âmme davasına iltihak edilmesi muvafık görülmüştür.

Badema bu yolda muamele ifası lüzumunun alâkadarlara tebliği rica olunur.

11/4/1940

-----O-----



## Tekaüt ve yetim muamelesi Bitenler

**Dahiliye Vekâletince 1/5/940 dan 1/6/940 a kadar işi biten  
emekli ve öksüzler maaşı tahsis listesi:**

| <b>Memuriyeti ve ismi</b>                                                            | <b>Nev'i tahsis</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Balıkesir vilâyeti hususî muhasebe tetkik ve icmal şefi Cemal Güler                  | Tekaüt              |
| Çatalca kazası muhasebe tahsildarı Mehmet Şa-baş Toker                               | »                   |
| Turgutlu hususî muhasebe tahsildarlığından müte-kait ölü Osman Ünlüer                | Yetim               |
| Hay kaymakamlığından mütekait ölü Mehmet Zihni                                       | »                   |
| Şırnak kazası nüfus memuru ölü Bekir Sıtkı                                           | »                   |
| İstanbul vilâyeti tabiiyet kalemi evrak memur-luğundan mütekait ölü Ahmet Kemâlettin | »                   |
| Havsa hususî muhasebe tahsildarı Recep İşleten                                       | Tekaüt              |
| Gaziantep hususî muhasebe süvari tahsildarı Re-şit Yeğen                             | »                   |
| Üçüncü Umumî Müfettiş ölü Haşan Tahsin Üzer                                          | Yetim               |
| Denizli valisi Ekrem Engür                                                           | Tekaüt              |
| Yumurtalık nahiyesi müdürü Haşan Şinasi Pa-labıyıköğlü                               | Tekaüt              |
| İstimlâk müdürlüğü dosya memuru Mustafa Bedrettin Ululır                             | »                   |
| Kastamonu mektupçusu ölü İsmail Hakkı Tunçel                                         | Yetim               |
| Yemen valiliğinden mütekait ölü Mahmut Nedim Akdilek                                 | »                   |
| Yeişlova kaymakamı Mehmet Ali Öncel                                                  | »                   |
| Üsküdar tahakkuk Ş. tahakkuk memur muavini                                           |                     |

.....1772.....

| <b>Memuriyeti ve ismi</b>                                                                  | <b>Nev'i tahsis</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Ahmet Selâhattin Çam                                                                       | Tekaüt              |
| Bürüşüm nahiyesi sabık kâtibi ve Bereketli na-<br>hiyesi eski müdür vekili Ahmet Selâmoğlu | »                   |
| Oltu nüfus memurluğundan mütekait ölü Mus-<br>tafa Doğancı                                 | Yetim               |
| Lâdik kaymakamı ölü Mehmet Neşet Orhunlu                                                   | »                   |
| Konya valiliğinden mütekait ölü Mehmet Hüsnü<br>Zadil                                      | »                   |
| Araç nüfus kâtibi Mustafa Yetgin                                                           | Tekaüt              |
| Birinci Umumî Müfettişlik istihbarat memuru<br>Abdülğafur Özkan                            | Yetim               |
| Tahsil müdürlüğü tahsildarlığından mütekait<br>Mehmet Edip Aktün                           | »                   |
| Uzunköprü Hususî M- tahsildarlığından mütekait<br>Arif Okan                                | »                   |
| Mülga Dahiliye Nezareti idarei U. Dahiliye Mü.<br>ölü Mehmet Lûtfi Mostar                  | »                   |

-----o-----

## Çalışma raporları

940 senesi Nisan ayı içinde Umum Müdürlüğümüzce 1840 evrak alınarak bunlardan 148 i birinci, 546 sı ikinci, 833 ü üçüncü, 333 ü dördüncü şubelerimize Sevdi olunmuştur.

### **Birinci Şube Muamelât ve İstatistik :**

138 evraktan (36) adedini şevketmiş, ihsaiyata müteallik bulunanlarla işi sona ermiş bulunan mütebakisini dosyalarında saklamıştır.

### **İkinci Şube : Nüfus İşleri :**

Bu ay aldığı (546), geçen aydan devrettiği (26), diğer şubelerden gönderilen (23) ki cem'an (595) evraka mukabil resen ve tekiden yazdıkları ile beraber (513) (evrak sevk etmiş ve muamelesi sona eren (109) adedini hıfzederek Mayıs ayma (35) devir yapmıştır.

### **Üçüncü Şube : Tabiiyet İşleri:**

Bu ay verilen (313) geçen aydan devrevlediği (52) ki cem'an (865) evraktan (671) adedini sevk ve (133) adedini de karar için Başvekâlete arz ederek Mayıs ayma (61) evrak devreylemiştir.

A — Nisan ayı içinde (581) yabancı vatandaşlığa alınmış, (9) kişinin de tabiiyetleri tetkik edilerek haklarında icap eden kararlar Verilmiştir.

### **Dördüncü Şube : Kültürel işler:**

Geçen aydan devrolunan (39), bu ay aldığı 333) ki cem'an (372) evraktan; resen yazdıkları ile beraber (255) adedini sevk etmiş, (42) sini diğer suflelere göndermiş ve muamelesi sona ermiş bulunan (85) evrakı da hıfzeylemistir.

Arz olunur.

-----O-----